

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

(Utgitt av Norsk Filatelistforbund)

REDAKTØR: BJØRN MELBYE — Postboks 875 — OSLO

Forretningsfører: O.r.sakfører Leiv A. Brecke — Torggt. 1, Oslo

NR. 7-8

JULI-AUGUST 1957

16. ÅRG.

INNHOOLD

Leses møtereferatene godt nok?	117	Første øre-utgave — skravert posthorn	132
Tabil	118	Litteratur — kataloger — tidsskrifter	132
39. Philatelic Congress of Great Britain	118	Nyheter	133
Filateli — frimerkesamling	119	Meddelelser fra Poststyret	138
Post —	120	Frimerkeutstillinger — klubbkonkurranser	139
Norgeskatalogen nr. 53, pl. VII	121	De konfödererte staters første frimerke — 5 c. grønn	140
Finn Ottmann Arnesen	125	Muskoka's Little Norway	141
Norgeskatalogen nr. 53, pl. II	126	Møtereferater	142
Hvor mange frimerketyper?	128		

Leses møtereferatene godt nok? — Kan Håndboken utgis kombinert norsk/engelsk?

Møtereferatenes innhold har ofte vært diskutert mellom redaktør og klubbsekretærene.

Det er innlysende at referatene ikke må oppta for mye spalteplass, men på den annen side er det viktig at referatene gir et *verrnsnitt* av klubbens liv!

Våre redaktører har også forsøkt å tilgodese klubbene på denne måte, enten de er små eller store, — og stort sett mener vi at referatene gir de opplysninger som er viktigst, — slikt som: om foredrag, byttevirksomhet, utlodninger, auksjonsvirksomhet og vanlig klubbbliv. *Men leses de godt nok av de respektive klubbens formenn?* Vi tror at klubbliderne bør gå sterkere inn for dette enn de nå gjør, for på den måten kan de oppnå øket kontakt med andre klubber!

Det samme gjelder oppgaver til Forbundet over klubbens møtedager, og vi refe-

rerer her til vårt opprop i nr. 12/1956. Hittil er det bare 2 klubber som har fulgt oppfordringen. *Er ikke klubbene interessert i å få kontakt med hverandre?* Det er slikt Forbundet skal formidle, men dette er ikke så lett når klubbene selv holder seg passive!

Angående Håndboken er det nå visse muligheter for å kunne kombinere en komplett norsk/engelsk utgave, og Forbundsstyret er av den oppfatning at dette er den beste løsning for alle parter om vi bare økonomisk kan make det.

Håndbokkomiteen innhenter i disse dager overslag over alternative forslag for trykning av norsk utgave, engelsk utgave og kombinert utgave, basert på ca. 400 sider tekst for hvert sprog samt for ca. 200 sider klisjéer, — basert på alternative opplag på 1500, 2000 og 2500 eksemplarer. Likeledes arbeider Håndbokkomiteen med

oversikt over hvorledes trykningen bør forløpe, og det ser i øyeblikket ut til at det mest praktiske vil være å sette boken fortløpende, uten å utgi den i hefter, og foreta eventuelle rettelser og tilføyelser i korrekturen.

Så snart ovennevnte overslag foreligger vil Håndbokkomiteen gi sin innstilling til Forbundsstyret. Det sannsynlige er at

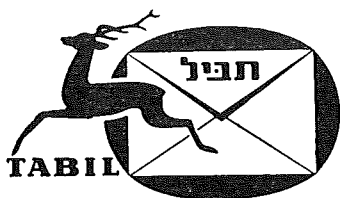
man for en kombinert utgave også må disponere Tidsskriftfond og Hovedfond, og i så tilfelle vil saken bli sendt Representantskapet til avstemning etter Forbundsstyrets innstilling.

Oslo, mai 1957.

NORSK FILATELISTFORBUND

Arnstein Berntsen.

President.

Den internasjonale frimerkeutstilling

i Tel-Aviv, Israel,

17.—23. september 1957.

Utstillingen arrangeres av Israels filatelistiske association med Dr. Ophir som president og under beskyttelse av Fédération Internationale de Philatélie (F.I.P.) som også vi er medlem av.

Vi kan derfor gå ut fra at utstillingen vil fylle de betingelser som kreves internasjonalt, og vi vil hermed henstille til våre samlere å slutte opp om utstillingen og å sende sine samlinger derved! Interesserte vil få nærmere opplysninger hos forbundets sekretær, o.r.sakfører Leiv A. Brecke, Torggaten 1, Oslo, eller hos disponent Jarle O. Stensdal, Postboks 46, Høvik, Bærum.

Forbundets vanlige juryrepresentanter er dennegang forhindret i å reise, og disponent Stensdal vil derfor representere vårt forbund både som jurymedlem og som representant i F.I.P.

Oslo, juni 1957.

NORSK FILATELISTFORBUND

Arnstein Berntsen.

President.

39. Philatelic Congress of Great Britain ble holdt i Harrogate i dagene 14.—17. mai. Stor tilslutning og bra vær. Leeds Philatelic Society var vertsfolk for kongressen, og det et meget godt sådant. Bak dette 4—5 dagers møte ligger meget frivillig arbeid. Selv om hver betaler for seg og P. C. of G. B. for sine, må nok Leeds' medlemmer påta seg utgifter. Det er alltid en av Storbritannias mange store klubber som vil være vert. Kongressens konstituerende møte var i Leeds i 1911 — for 46 år siden.

Sammenkomster av frimerkesamlere ved selskapelige møter har vært av stor betydning for vår hobby. Foredrag er holdt i årenes løp om alle emner av interesse for samlere. I den senere tid er foredragene på forhånd trykt i kongressens årbok. Derved får medlemmer og delegerete anledning til å utarbeide «ros og ris». Det er alltid mange som har noe å si, hvilket gjør kongressen mer underholdende.

I år holdt presidenten i Royal, Mr. Gerrish, det første av tre foredrag. Det gjaldt poststempler, moderne og eldre. Konklusjonen var at stempler hadde sin fremtid. Blant de 12—15 talere ble det også fremholdt at det allerede nå var

stempelforfalsknings. Disse vil tilta når etterspørselen tiltar og prisene stiger. (Som for skipsstempler og L/S på Norge nr. 1.) Begge har nok rett. Poststempler, rutestempler, kanselleringsstempler og leilighets sådanne har sin fremtid, dermed også de som arbeider med forfalsknings.

Ved siden av studier og foredrag var det sightseeing formiddag og ettermiddag med fører og stor tilslutning.

To aftener deltok jeg i Postal History møtene. Det var helst Great Britain som ble inngående studert. Hvornår vil vi her i Norge kunne lage posthistorie av den dansk-norske historie som vi er knyttet til for utlandets vedkommende? Norske stempler fra 1845 og postmester E. Erikssens utmerkede verk om Nord-Norge —

kanskje kan vi komme over postbrev som har vært månedsvis underveis fra Christiania til Vardø. Her har vi arbeidsfelt, nybrott å bryte.

Den 17. ble the Roll rullet opp for underskriving av de fire — årets valg — de herrer: Johl, USA, Turner, Great Britain, Dubus, Frankrike, og Menzinsky, Sverige. Det var kun de to siste som var til stede og underskrev «The Roll of Distinguished Philatelists». Dessverre var Johl død dagen før hans valg kom til USA, og hr. Turner (77 år) var ikke frisk. — Det var dr. fil. Menzinsky som på en elegant og vennlig måte takket fra de utnevnte, både ved underskrivelsen og ved banketten — under stort bifall.

A. O.

Filateli – Frimerkesamling.

Når jeg var så dristig at jeg våget meg frem på med et innlegg i debatten Filateli/Frimerkesamling, så var det for om mulig å få litt klarhet med hensyn til på hvilket grunnlag man forsøker å definere ordet filateli i den retning det i årevis har vært gjort anstrengelser for, og som i dag til dels betraktes som anerkjent.

At mitt innlegg fikk en noe krass form, skal villig innrømmes, men må ikke betraktes som noe personlig angrep. Mine bemerkninger var egentlig ikke tiltenkt personen som sådan, men derimot de meninger som ble fremholdt. For øvrig kan man godt holde seg til saken uten å være «diplomatisk» og innsnigrende i sin skrivemåte. Elegante skrivelser med veltalenhet og spissfindigheter kan være interessante nok, men man bør samtidig kunne fremlegge fakta og ikke bare antagelser og svevende teorier.

Riktignok er det slik at personlige følelser ofte er vanskelig å holde utenfor i en diskusjon. Men jeg tror ikke at dette er så stort et lyte, hvis man holder seg til saken. Det skulle vel egentlig tyde på at vedkommende går inn for saken og virkelig mener det han fremholder. Jeg mener det er stor forskjell på ubeherskede uttalelser med personlige fornærmelser, og følelsesmessig, men saklig argumentasjon.

Herr T. J. Storm skriver at filateli har den ene grunnleggende regel: «Å samle på de frimerker en liker best, og etter den standard som tilfredsstiller en personlig»

Stort bedre kan det ikke bli sagt.

Man *må* altså samle frimerker for å være filatelist, og frimerkesamling og filateli skulle følgelig være identisk.

Nå vil jeg ikke påstå at alle som har frimerker i sine gjemmer, er samlere. Det går godt an å ha liggende store hauger med frimerker uten å være samler i den betydning vi legger i ordet i dag. Det går ikke an å henfalle til flisespikkerier i den grad at man trekker frem eksempler på gutter som kjøper en del frimerker, samt andre fenomener på området.

Frimerkesamling og filateli må vel sies å være tingen satt i system, etter regler som tilfredsstiller tidens krav og den enkelte.

Dette med system i samlingen er gradert over en temmelig stor skala, fra guttens fillete album til forskerens studie-samlinger. Ett eller annet sted på denne skala vil alle samlere befinne seg, og ville man gå til det skritt å sette skille mellom samler og filatelist, så måtte man selvfølgelig sette dette skillet på et bestemt sted på denne skalaen. Men hvor?

Som tilfellet er med vår hobby, så har

vi ingen offentlig opptagelsesprøve eller eksamen hvor man må vise sine ferdigheter. Følgelig må det stå opp til den enkelte å bestemme om han vil kalle seg det ene eller det andre. Det er da naturlig at både forfengeligheten og beskjedenheten vil spille inn. Om lag slik har vi det i dag, og det kan synes å være uholdbart.

Men hvilken skade skjer om det fortsetter å være slik? Hvorfor kan ikke gutten med de 100 frimerker få lov til å kalle seg filatelist hvis han har lyst til det?

«Jeg er samler, men ikke filatelist» — er en svært alminnelig talemåte som må tas med alle mulige forbehold. Det kan bl. a. være et utslag av beskjedenhets, idet vedkommende går ut fra den gjengse oppfatning av disse to ord. Men derfor er dette ingen grunn til at vi skal godkjenne denne oppfatningen.

Herr T. J. Storm skriver at ordet filateli kom i bruk i 1860-årene. Skulle man i dag finne ut hva oppfinneren egentlig mente med dette ordet, så ville det nok bli mye ren gjetning. Vi vet én ting helt sikkert: at ordet var tiltenkt folk som syslet med frimerker. Når vi i dag tenker oss tilbake til den tid, så tror jeg at de fleste vil komme til at det nok var vanlig frimerkesamling som var på tale dengang. I særlig grad ihvertfall. Med de magre opplysninger som foreligger, kan jeg ikke innse at det er noen grunn til å tro at ordet var myntet på en bestemt gruppe samlere.

Nei, det er nok ikke lett å definere dette ordet. Mest sannsynlig er det — som CHW skriver — at helt dekkende definisjon ikke kan formuleres.

Hvorfor skal man da anstrenge seg for å få dette gjort? Kan det være noen vits i å klusse med dette, når man er oppmerksom på at resultatet er dømt til å mislykkes?

Og *derfor* er det jeg mener at ordet er godt nok definert en gang for alle. Når man ikke har utsikter til forbedring, hvorfor da ikke la det være som det er?

— — —
Det er nok riktig at det sjelden blir tenkt over hvilket arbeid og studium det ligger bak en god katalog. Det er riktig at det også blir snakket og skrevet litt foraktelig om «krimskramset» omkring frimerkene. På den annen side er det noen som prøver å sette mindreverdighetsstempel på andre grener innen filateli, slik at forholdet balanserer temmelig godt.

Personlig har jeg intet imot «krimskramset» som sådant. Det jeg har imot, er tendensen til å betrakte dette som *hovedbetingelsen* for å være filatelist. Jeg mener at man skal ikke glemme hovedgjenstanden i vår hobby, til fordel for dennes forgreninger og bi-gjenstander.

Det er jo slik at ikke alle kan gi seg i kast med filatelistiske studier og forskning. Mange forhold forbyr dette. Og da er katalogene og håndbøkene uunnværlige og bør få brukes. Hva skulle de ellers være til?

Ære være dem som ved studier klarlegger nye områder og meddeler sine oppdagelser videre. Men jeg tror ikke at dette er noen absolutt nødvendighet for hobbyens levedyktighet.

Frimerkesamling er en hobby, og bør betraktes som sådan, uten annen ærgjerrighet enn å øke sine samlinger og kunnskaper på det felt man engang har fått interesse for. Og de viderekomne har anledning til å konkurrere om hvem som er best, på utstillinger osv.

Alle irritasjonsmomenter bør bannlyses, da slikt bare skader vår sak. Den som slår seg på brystet og fremhever sin egen fortreffelighet, vil uvilkarlig vekke irritasjon og uvilje, og vil dermed skade samarbeidet. Dette gjelder også i en så vidt ubetydelig sak som vår hobby. La oss derfor slutte med all denne streben etter å markere rangsforskjellen blant samlerne.

«Argus».

Post —

I nr. 3/57 av N.F.T. har disponent T. J. Storm haft vänligheten citera mig. Men att ordet *post* skulle, som Storm skriver, ha importerats från Engand är föga troligt. På 1500-talet var brevväxlingen mellan Norden och Tyskland långt livligare än med England. 1538 använde konung Gustaf Vasa i en skrivelse på tyska till danska konungen Kristian III ordet «Postbodschaft». Och 1541 skrev Gustaf Vasa på svenska till danske konungen, att han sände denne ett brevbud «postweis».

Paul Gerhard Heurgren.

NORGESKATALOGEN NR. 53 PLATE VII

Forarbeid til Håndboken.

Av Herbert Mowinckel.

(Forts. fra nr. 4/1957, side 65.)

Til mulig bruk ved fortsatt rekonstruksjon tar jeg også med hva jeg kan opplyse om en del oppgraveringers sammenheng med andre merker — utover det tablåene viser:

- Oppgr. 4 har t. h. oppgr. 17 (sett i par stpl. 31/5—94).
- » 12 har t. v. ft. 3, plf. 10. I et annet tilfelle ft. 3 (plf. i tilfelle kamuflert) og videre t. v. ft. 4 uten kjennetegn.
- » 23 har t. v. ft. 2 uten kj.tegn, og t. h. oppgr. 37, videre t. h. ft. 1, plf. 8 — jfr. teksten til tablå 2.
- » 26 har t. v. ft. 3, plf. 12.
- » 31 har t. h. ft. 4 (tilsynelatende oppgr. nest nederste buelinje i sj.stk. Halvveis kontur om tuten — nedenfra.)
- » 41 har t. v. ft. 5 uten kj.tegn.
- » 42 har t. h. ft. 2 uten kj.tegn.
- » 50 har t. h. ft. 1, plf. 16. Til v. ft. 4 uten kj.tegn, men v.rands. (Sekundær.)
- » 63 har t. v. ft. 3 uten kj.tegn, v.rands.
- » 67 har t. v. ft. 2. Den loddrette fjæren i ving 6 fører helt ut av vingen — i det paret jeg har sett.
- » 72 har t. h. oppgr. 84, loddrett ned ft. 1, loddr. opp oppgr. 71 — v.rands. Før oppgr. har merket (dvs. oppgr. 72, alias 1-3-16) ft. 4, plf. 19 t. h. (stpl. 9/10—93).
- » 75 har t. h. ft. 2 uten kj.tegn og t. h. for denne en ft. 5, plf. 2.
- » 78 har t. v. ft. 5, plf. 6, oppgr. 104, og t. v. for denne ft. 2, plf. 6.
- » 81 har t. v. ft. 4 uten kj.tegn.
- » 84 har t. h. ft. 3 uten kj.tegn (jfr. oppgr. 72).
- » 86 har t. v. g. 2 med gravyr om tuten, ellers uten kj.tegn.
- » 87 har t. v. oppgr. 90.
- » 89 har t. h. ft. 1 uten kj.tegn og t. h. for denne ft. 2, plf. 5.
- » 104 jfr. oppgr. 78.

Bortsett fra g. 2, nevnt under oppgr. 86, dreier det seg her bare om g. 1.

Videre følgende notater av Caspersen:

Vannrett par oppgr. 48 og 11	
— —»—	5 » 4
— —»—	65 » 16
— —»—	77 » 4
— —»—	10 » 89
— —»—	39 » 82
Loddrett —»—	3 » 6

Vannr. 3-stripe ft. 2, ft. 3 og oppgr. 32.

Det dreier seg i alle tilfellene om gravingstype 1.

Av de anførte parene er det særlig oppgr. 5 og oppgr. 4 som tiltrekker seg oppmerksomheten. Å dømme etter stempeler jeg har sett på par av oppgr. 77 og oppgr. 4, taler sannsynligheten for at oppgr. 5 er avløst av oppgr. 77 og ikke omvendt. At oppgr. 7 (som tablå 1 har t. v. for oppgr. 77) og oppgr. 5 hører til samme type oppgraving — strekoppgravingen i kronebøylene — taler i samme retning. Opplysninger som kan belyse forholdet nærmere, mottas med takk. Jeg tenker særlig på stemplingsdato på oppgr. 5.

*

La oss stanse litt her og se om det ikke skulle være en kombinasjon å finne på grunnlag av «Diverse tablåer» med etterfølgende oppgaver.

Av nest foranstående oppgave vil ses at der er en loddrett 3-stripe, v.rands, som ovenfra viser oppgr. 71, do. 72 og en ft. 1 uten kj.tegn. Stempling ifølge notat: 26/4—94. Videre vil ses at oppgr. 72 har en do. 84 t. h., og at denne har en ft. 3 t. h. (stpl. 4/2—94, notat). Av «Diverse tablåer» vil ses at oppgr. 71 har følgende merker t. h.: oppgr. 89, 99, 68 og 1, ft. 2 uten kj.tegn og oppgr. 38. Hertil kan føyes en ft. 2, som jeg har sett i par med oppgr. 38, stpl. 10/2—94. Vi er hermed kommet til en 12-blokk, hvorav oppgr. 72 er en gammel kjenning fra tablå 4 og 5, men der *uten* oppgraving, og der med

navnet 1-3-16. Der er ingenting som tyder på at 12-blokken har hatt sitt hjem i tablå 4 eller 5, så 1-3-16 er nok kommet på flyttefot etter oppgravingen — merket er jo blitt v.-rands.

Av «Diverse tablåer», objektene 2 og 3, kan ses at oppgr. 71 har beholdt sin plass etter oppgravingen. Trolig er dette også tilfellet med oppgr. 89, 99 og 68, idet rekkefølgen i deres resp. fellingstyper er normal. Men så kommer en ft. 2 (oppgr. 1), hvor der skulle vært en ft. 1, og da kan det kanskje også være noe tvilsomt om de følgende ft. 2 og oppgr. 38 er stasjonære — det ene trekker nemlig ofte det andre med seg. Selve oppgravingene på oppgr. 71 og videre mot høyre synes imidlertid å være gjort samtidig, da de har spesielle tekniske trekk felles, oppgr. 1 inklusive. Men merket med oppgr. 1 er en innflytter, hvilket på den andre siden ikke forhindrer muligheten for at oppgravingen er foretatt etter flyttingen, og i så fall samtidig med nabo-oppgravingene. Jeg vil med dette bare ha nevnt momenter som kan peke på at man her har å gjøre med et tilfelle av større stabilitet enn vanlig med hensyn til merkenes plass etter oppgraving.

*

Før jeg så avslutter dette kapitlet, tar jeg med, til orientering i tablåenes vrimmel av kjennbare merker, for dem som vil prøve seg videre på rekonstruksjon, en samlet oversikt over de platefeilene og oppgravingene som finnes i tablåene, fordelt på *typer* (A) og på *tablåer* (B). Det vil for interesserte være et helt nødvendig register.

A. Kjennetegn fordelt på typer.

G.-type 1.

- Ft. 1. Plf. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 20. Oppgr. 8, 13, 35, 38, 71, 76, 90, 99.
 Ft. 2. Plf. 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 18, 19. Oppgr. 19, 34, 36, 40, 50, 53, 68, 74, 87, 89, 91, 93, 102.
 Ft. 3. Plf. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 26, 27. Oppgr. 7, 9, 11, 29, 32, 39, 59, 60, 64, 72, 80, 83.
 Ft. 4. Plf. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 24, 25. Oppgr. 3, 12, 48, 51, 54, 62, 67, 77, 82, 84, 92, 103.
 Ft. 5. Plf. 1, 2, 3, 5, 6, 7.
 Ft. 6. Oppgr. 27, 45, 94.

G.-type 2.

- Plf. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10i, 10y, 11, 12, 13. (2, 9, 14 ikke representert.)
 Oppgr. 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17. (1, 7, 9, 14, 19 ikke representert.)

B. Kjennetegn fordelt på tablåer.

Tablå 1.

- Gt. 1, ft. 1: Plf. 8, 11. Oppgr. 8, 13.
 Gt. 1, ft. 2: Plf. 3, 15, 18.
 Gt. 1, ft. 3: Plf. 6, 12, 15. Oppgr. 7, 9.
 Gt. 1, ft. 4: Plf. 9, 17, 18. Oppgr. 48.
 Gt. 1, ft. 5: Plf. 5.
 Gt. 2: Plf. 8, 12.

Tablå 2.

- Gt. 1, ft. 3: Plf. 12, 15.
 Gt. 1, ft. 4: Plf. 1, 9. Oppgr. 3, 62.

Tablå 3.

- Gt. 1, ft. 2: Oppgr. 36.
 Gt. 1, ft. 3: Oppgr. 7, 29.
 Gt. 1, ft. 4: Oppgr. 77.

Tablå 4.

- Gt. 1, ft. 1: Plf. 20. Oppgr. 76.
 Gt. 1, ft. 2: Oppgr. 19, 34.
 Gt. 1, ft. 3: Plf. 9, 16.
 Gt. 1, ft. 4: Plf. 19, 25. Oppgr. 92.
 Gt. 2: Plf. 10y. Oppgr. 16.

Tablå 5.

- Gt. 1, ft. 1: Plf. 20. Oppgr. 76.
 Gt. 1, ft. 2: Oppgr. 34, 74, 91.
 Gt. 1, ft. 3: Plf. 3, 16.
 Gt. 1, ft. 4: Plf. 18, 19.
 Gt. 1, ft. 5: Plf. 7.
 Gt. 2: Plf. 1, 3, 10i, 10y.
 Oppgr. 2, 8, 11, 12, 16, 17.

Tablå 6.

- Gt. 1, ft. 1: Plf. 9, 16.
 Gt. 1, ft. 2: Plf. 8, 9. Oppgr. 93.
 Gt. 1, ft. 3: Plf. 5, 20. Oppgr. 83.
 Gt. 1, ft. 4: Plf. 13.
 Gt. 1, ft. 5: Plf. 1.

Tablå 7.

- Gt. 1, ft. 2: Plf. 10.
 Gt. 1, ft. 3: Plf. 14.
 Gt. 1, ft. 4: Plf. 24.
 Gt. 2: Plf. 4, 6, 11, 13.

Tablå 8.

- Gt. 1, ft. 2: Plf. 12. Oppgr. 40.
 Gt. 1, ft. 3: Plf. 17, 26.

Gt. 1, ft. 4: Plf. 4, 6.
Gt. 1, ft. 5: Plf. 2.
Gt. 2: Oppgr. 15.

Tablå 9.

Gt. 1, ft. 2: Oppgr. 53.
Gt. 1, ft. 3: Plf. 9. Oppgr. 89.
Gt. 1, ft. 4: Oppgr. 51, 82.
Gt. 1, ft. 6: Oppgr. 27.
Gt. 2: Plf. 1, 15. Oppgr. 3, 4, 5, 6.

Tablå 10.

Gt. 1, ft. 3: Plf. 11.
Gt. 2: Plf. 7. Oppgr. 10, 13.

Tablå 11.

Gt. 1, ft. 1: Plf. 2, 10.
Gt. 1, ft. 3: Plf. 8.

Tablå 12.

Gt. 1, ft. 1: Plf. 1. Oppgr. 8, 35.
Gt. 1, ft. 2: Oppgr. 102.
Gt. 1, ft. 3: Oppgr. 11.
Gt. 1, ft. 4: Oppgr. 2, 54, 103.
Gt. 1, ft. 6: Oppgr. 27, 45, 94.
Gt. 2: Oppgr. 6.

Tablå 13.

Gt. 1, ft. 3: Plf. 2, 4, 27. Oppgr. 32, 80.
Gt. 1, ft. 4: Plf. 4.

Dersom man ikke finner under B et nr. som er ført opp under A, vil man finne det under «Diverse tablåer».

*

Jeg ber notert av interesserte på tablå 6 (nr. 1 for 1957, side 9) en g. 1, ft. 2 under 1-4-13 (en observasjon etter tablå 6 var tegnet).

II. Når begynte trykningen?

Justus Anderssen har oppgitt trykkeriets første levering fra pl. VII til 23/12 1892 (jfr. min artikkel s. 111 for 1954). Stiller man opp mot dette opplysningen i håndboken av 1924 om at trykningen foregikk fra nevnte tidspunkt, må det være Justus Andersen som står til troende, idet han uttrykkelig påberoper seg som kilde frimerkeforvalterens bøker. Jeg har derfor funnet det unødvendig å forhøre meg hos sentraladministrasjonen.

Tidspunktet for trykningens begynnelse må man gjøre anslag over ut fra det gitte holdepunktet 28/11—92, idet trykkeriet den dagen leverte vel 10 millioner 3-, 5- og 20-øres merker, og denne leveransen var

sluttleveransen for disse verdienes vedkommende. Til 28/11—92 må man da anta at trykkeriet har hatt full jobb med andre ting enn pl. VII, bortsett muligens fra den formodentlig korte tiden som kan være gått mellom selve slutt-trykningen av de tre verdier og til man var klar til levering. Ferdiggjøringen av trykkstemplene til 10-øren pl. VII skulle man dog tro måtte være foretatt innen 28/11. Det blir allikevel en relativt stor leveranse, trykkeriets første sådanne av pl. VII, både i sammenlikning med den andre (og siste) og med leveringen av pl. VIII — og forøvrig også med andre leveranser vedkommende 20-millimeteren.

III. Trykningsperioder.

I den før nevnte artikkelen i N.F.T. for 1951, nr. 11, s. 212 ff., er det regnet med tre trykningsperioder:

1. En periode med to fellingsblokker g. 1,
2. en periode med de to nevnte + to nye g. 1 + tre av en ny g. 2, og
3. en periode karakterisert ved oppgraveringer.

Jeg har ikke kunnet finne holdepunkter for en slik inndeling. Riktignok har det skjedd meget med denne platen, men jeg tror ikke det kan påvises hverken grenselinjer eller blokker som nevnt. Utvisende av typeorden i materiellet jeg har hatt, er forsåvidt avgjørende for mitt syn. Det meget som er skjedd, består i utskifting av klisjéer mot reserver, men framfor alt i oppgraving og i forbindelse hermed flytting av klisjéer. Disse operasjoner er så innfløkt i hverandre at det ikke har latt seg gjøre å sette tidsskiller. Bortsett fra ett ganske klart: stoppen mellom første og annen levering fra trykkeriet.

Utstrekningen av omflyttingen av merker i denne platen har jeg gitt et inntrykk av til slutt i artikkelen i nr. 1 for i år, side 14, der jeg har anslått tallet på venstre-rands merker i platen til godt opp i 30-tallet. Jeg har senere på grunnlag av notater fra det utlånte materiellet kommet til et enda høyere tall. Jeg tar med her en oppgave over sammenhengende venstre-rands merker jeg herunder har bygget på, og ser man litt nærmere på oppstillingen, vil man forstå at det nødvendigvis stort sett blir individuelt forskjellige venstre-rands det dreier seg om:

Enkeltmerker:	Loddrette par:	Fireblokker:	Loddrett seksblokk:
1—3—26 .	{ 1—5 . .	{ 1—1 . . + 1—2 . .	{ 1—1 . . + 1—2 . . 1—3 . . + 1—4 . . 1—1 . . + 1—2 . .
1—3—4—80	{ 1—3 . .	{ 1—3 . . + 1—4 . .	
1—2 . 19			
1—5 . 42	{ 1—1 . .		
1—3 . 60	{ 1—3 . .	{ 1—3 . . + 1—4—16 .	{ 1—1 . . + 1—2 . . 1—3 . . + 1—4 . . 1—1 . . + 1—2 . .
1—4 . 75	{ 1—3 . .	{ 1—1 . . + 1—2 . .	
1—3 . 83	{ 1—3—7 .		

Vannrette par:	Loddrette trestriper:
1—1 . . + 1—2—11 .	{ 1—1 . 71
1—3 . . + 1—4—14 .	{ 1—3 . 72
1—1 . . + 1—2—15 .	{ 1—1 . .
1—4 . . + 1—2 . 58	{ 1—3—2 . 1—5 . . 1—3—27 .
1—3 . . + 1—4 . 63	
1—3—25 . + 1—4—6 .	
1—3 . 57 + 1—4 . 88	

Vannrette trestriper:	Loddrett firestripe:
1—5 . . + 1—2 . . + 1—5 . .	{ 1—1—6 .
1—3 . . + 1—4 . . + 1—3—15 .	{ 1—3 . .
1—3—3 . + 1—2 . . + 1—1—12 .	{ 1—1 . .
1—3—9 . + 1—4 . . + 1—1—5—39	{ 1—3 . .

Vannrett firestripe:
 $1—5 . . + 1—2 . . + 1—5 . . + 1—2 . .$

Her har vi hele 45 v.r.-merker, mens platen har bruk for bare 20. Og det blir ikke mange av disse 45 som kan utgå ved at de kan tenkes dekket ved andre av objektene i oppgaven.

Det ligger nær å tenke på to plateoppsetninger. Men det har ikke lyktes meg å finne *andre* indisier i den retningen, og dessuten blir jeg i bet med hvordan man skulle skaffe stempler til en ny plate på grunn av klisjé-situasjonen (hvorom senere). Jeg har måttet bli stående ved at forklaringen er omflytting i sammenheng med oppgraving. Det har vært flere eksempler i materialet på oppgraving av hele fire-blokker, og mange eksempler på oppgraverte merker ved siden av hverandre. Det tyder på at man har tatt hele trykkblokken for seg og oppgravert hele blokken eller deler av den. Og særlig i pausen etter første levering har man sikkert hatt en flerhet av blokker under behandling samtidig, så flyttingen kan sakens tenkes å ha vært omfattende. At der har vært sterk økning i oppgravingen i denne pausen — og at det også må ha vært en pause — framgår av at stempler på oppgraverte merker øker sterkt fra desember 1893. De første tre månedene av 1894 viser også økning, mens de innbyrdes står omtrent likt, så det ser ut som man har gjort seg ferdig med oppgrave-

ringen i løpet av den første tiden av annen trykningsperiode. Man har av praktiske hensyn sikkert tatt flest mulig klisjéer samtidig, så flyttingen har nok fortsatt vært i sving. Etter de første tre månedene av 1894 dabber det av med stempler på pl. VII. Det er pl. VIII som er begynt å gjøre seg gjeldende.

Det blir etter det foregående både faktisk rett og praktisk berettiget å sette en periodegrense nettopp mellom de to leveringene fra trykkeriet. Hva man ellers skal tro om de periodene den nevnte artikkelen opererer med, vil etter hvert gå fram av det følgende.

Stemplene med datum før grenseskillet 23/11—93, eller ca. 1/12—93 som det må bli i praksis, har naturligvis ubetinget troverdighet, mens stempler med datum fra annen periode godt kan tenkes å forekomme på overliggende merker — overliggende f. eks. som følge av kjøp av større beholdninger eller som følge av sjelden bruk fra mindre.

IV. Når kom g. 2 med i platen?

Som nevnt først under foregående kapittel har det vært hevdet at g. 2 kom inn i platen gjennom 3 fellings-4-blokker i en trykningsperiode nr. 2.

Justus Anderssen har hevdet at g. 2 har vært med fra først av (se N.F.T. s. 112

for 1954, nr. 9/10). Til avgjørelse av den ulike dyst mellom J. A. og s. 214 i N.F.T. for 1951 anbefaler seg stemplingsstudier. Resultatet av slike er blitt at det ikke alene er mengder av stempler på g. 2 fra første trykningsperiode, men jeg fant endogså på g. 2 et stempel Bodø 1/7—93. Litt tid tok det jo i de dager å besørge en forsendelse fra Kristiania til Bodø. For nylig har jeg, mirabile dictu, endogså sett et stempel 4/6—93 på g. 2 (Vestbanenes posteksp.). Haves der mere vitnesbyrd behov?

Men hvorfor ikke allikevel peke på en del kjensgjerninger som vil gå fram av tablåene, og som her kan tre støttende til:

Tablå 1 viser en halv trykkblokk g. 2 som er stemplet 11/8—93.

Tablå 5 viser en hel do., stemplet 12/9—93.

Tablå 8 viser en hel do. som ses å ha vært brukt samme dag som foregående.

Tablå 10 viser to halve do. som er stemplet 11/9 og 30/9—93.

Tilsammen blir dette 5 trykkblokker g. 2 som er stemplet så tidlig som før det var kommet full speed i bruken av pl. VII.

Hertil kommer under tablå 5 en halv trykkblokk g. 2 som hører til første trykningsperiode.

Likeså under tablå 7 en hel og en trekvart trykkblokk fra samme periode.

I alt er herved representert 8 trykkblokker g. 2 fra første trykningsperiode — en ganske livlig forekomst i denne perioden.

Til litt nærmere belysning av disse kjensgjerningene kan nevnes at håndboken av 1924 forteller oss at frimerkeforvalteren fikk merkene i porsjoner fra 2. juni 1893, videre at mine stempelundersøkelser har vist meg at der er temmelig karrig med stempler fra juni, at stemplene fra juli og august ikke nettopp er sjeldne, men at tyngden først kommer med oktober. På den andre siden er stempler fra juni og juli nokså alminnelige på merker av pl. VI. Formodentlig er det bare små mengder av pl. VII som er sluppet ut i juni måned.

Det skulle vel, som foran hevdet, være utenfor tvil at g. 2 har vært med i platen fra først av. Jeg skal allikevel også støtte opp med et par resonnementer, også fordi de har en viss egenverdi:

Første trykningsperiode med sine 7,5 millioner merker på ca. en måned — hvil-

ket i sammenlikning med andre oppgaver i håndboken av 1924, som før nevnt, synes å ligge nokså høyt — og dertil med ikke så lite av oppgraving (hvorom senere), skulle vel ikke levne synderlig tid til utskifting av blokker mot nye, hvis framstilling jo ikke just var et øyeblikks sak. Jeg tenker naturligvis på «den nye g. 2».

Hva så annen trykningsperiode angår, ligger følgende tankegang nær: Med utgangspunkt i trykkeriets brev av 20/12—92 til Poststyret med kategorisk krav om enten nytt stålstempel eller oppgraving av det gamle, forekommer det meg praktisk talt utelukket at trykkeriet kort etter (annen trykningsperiode begynte 23/12—92, tre dager etter nevnte brev) skulle lansere i trykken et nytt og så dårlig produkt som g. 2 fra det selvsamme stempelet som hadde fått sin dom i brevet av 20/12. Jeg synes det ligger nærmest å oppfatte hensikten med dette brevet, akkurat *da*, derhen at trykkeriet har villet fraskrive seg ansvaret for risikoen ved massekassasjon ved framtidig bruk av stempelet uforandret, og samtidig har villet be pent for seg med hensyn til kassasjon fra den leveringen som skulle foregå om et par dager. Trykkeriet lanserer ikke noen ny avstøpning fra stålstempelet under slike forhold.

En innen vår hobby godt kjent og aktet skikkelse, *Finn Ottmann Arnesen*, er ikke mer. Etter en inntruffen hjerneblødning med noen ukers etterfølgende sykeleie døde han plutselig 27. juli og ble begravet 31. s. m. Han ble bare 55 år gammel.

Arnesen begynte som frimerkehandler for ca. 20 år siden og skapte seg snart et renommé innen bransjen og blant samlerne ved sin ærlige og redelige framferd, parret med et godt humør, lunt og behagelig vesen. Stor ble venneskaren opp gjennom disse årene også blant frimerkesamlere og -handlere, innen- som utenlands, noe familien sikkert fikk erfare i den tiden han lå syk. Til hvilken leir man enn måtte sokne, filatelisterne eller en annen, det hersker sikkert bare én mening om at vi alle ved Arnesens bortgang har mistet et sjeldent fint og godt menneske, en hjelpsom og pålitelig venn, som vil bli dypt savnet. Vår medfølelse går i første rekke til hans aller nærmeste, samtidig som vi lyser fred over hans minne. *Red.*

Norgeskatalogen

nr. 53, plate II

Den kjente Norge-spesialist Johs. Jellestad nevnte i sin store artikkelserie om 20 mm, i NFT 1950 hefte 1—6, at han hadde påvist flere ukjente plateoppsetninger. Bl. a. hadde han ved hjelp av de lett kjennelige randeksemplarer funnet ut at 53 plate II i virkeligheten besto av to plater. «Plate II», som han kalte den, var «vinrød», og «plate II x» var «blek karmin til anilinrød».

Jeg har i den senere tid gjennomgått et stort materiale av 53 II. Jeg vil her fortelle litt om noen av de mange interessante og nye trekk hos plate II som jeg oppdaget ved gjennomgåelsen.

Fire klisjéer fra plate I dannet grunnlaget for framstillingen i plate II. Disse ble rensset omhyggelig, og de spisse hjørnene som er så karakteristiske for plate I, ble skåret vekk. Av hver av disse moderniserte klisjéene fra plate I ble det så tatt en felling, som igjen ble satt sammen til en 4-blokk, moderklisjéen. I plate I var det en meget tungvint fellingsprosess med tre forskjellige 10-blokker som moderklisjéer. Dette førte til at merkene i plate I alltid har et grumset utseende.

I plate II derimot tok en straks 50 fellingser av moderklisjéen, som ga 200 klisjéer til dobbeltplaten.

Med Norgeskatalogens typer besto moderklisjéen av fire klisjéer fra plate I, nemlig 1 stk. graveringsstype 1, 1 stk. av g. type 2 og 2 stk. av g. type 3.

Til forskjell fra plate I har g. type 1 et stort hakk i underrammen under venstre vingen. G. type 3 a har et brudd i overrammen over venstre ving. G. type 3 a er i virkeligheten et opprenset eksemplar av fellingstype B 6 i plate I. (Se NFT 1950, 3, side 64). De øvrige hjørner hos g. type 3 a er rette, mens de hos g. type 3 b er butte. Dessuten har alle fire typer klarere trykk enn i plate I.

Ved å undersøke randeksemplarene fant jeg snart ut, akkurat som Jellestad, at det innen plate II måtte være to forskjellige plateoppsetninger. Disse vil jeg kalle a-platen og b-platen. Der hvor moderklisjéen sitter i kanten av platen, vil to av merkene under trykningen få «randkant». Se figur.

I a-platen fant jeg ut at fire-blokken så slik ut:

2	1
3b	3a

I b-platen slik:

1	2
3a	3b

I a-platen fikk altså g. type 2 og 3 b «randkant» på venstre side, og g. type 1 og 3 a på høyre side.

I b-platen fikk g. type 1 og 3 a «randkant» på venstre side, mens g. type 2 og 3 b fikk «randkant» på høyre side.

Jeg sorterte ut alle merkene med «randkant» av beholdningen og ordnet dem etter plate a og b. Det viste seg da at min beholdning av plate b var tre ganger så stor som beholdningen av plate a.

Dette stemmer jo bra med «Norges Fri-merker»s angivelse av opplaget på to trykninger av plate I og II tilsammen. Man har senere beregnet opplaget på plate I til 5 millioner. Da blir første opplag av plate II ca. 2,7 mill., og annet opplag er 11,6 millioner.

Da jeg studerte fargene i plate a og plate b, ble jeg meget forundret. Den gamle inndelingen som gikk ut fra at første trykning var vinrød og at fargene fra anilinrød til blek-karmin var annen trykning, viste seg ikke å holde stikk.

De aller fleste av merkene fra plate a var matt karmin til blek vinrød i farge. Bare ca. 10 prosent av merkene i plate a hadde den dypt vinrøde fargen.

I b-platen var det et enda større farge-register. Her forekom også den dypt vinrøde, men bare i to eksemplarer. Ellers var det fargenyanser fra blek vinrød til rosa. I særstilling sto om lag en fjerdepart av merkene i b-platen, disse var anilinrøde.

Jeg undersøkte også vannmerkene på mine randeksemplarer. Merkene med vannmerke II og III, altså Moestues papir, var fra dyp vinrød til blek vinrød og var alle fra a-platen. Men bare en femtedel av alle merkene i a-platen var trykt på Moestues papir, resten — 80 prosent — var trykt på Lyckes papir med vm. IV. I a-platen fant jeg ikke et eneste merke med den dypt vinrøde fargen på Lyckes papir, men det fins sikkert. Alle på Lyckes papir hadde farge fra blek vinrød til rosa.

I b-platen var alle sammen trykt på Lyckes papir med vm. IV.

Ved undersøkelse av stemplingsdatoene på merkene viste det seg at merkene fra plate a og plate b ble brukt samtidig. Den tidligste dato på et merke fra a-platen var 27. april 1886 på et blek vinrødt eksemplar på Moestue-papir. Fra b-platen 9. mai 1886 på et dypt vinrødt merke.

Resultatene av min undersøkelse kan summeres opp slik:

Plate a (ca. 2 700 000) 27. april 1886:

- 1) Dyp vinrød til blek vinrød på Moestues papir (vm. II og III).
- 2) Blek vinrød til rosa Lyches papir (vm. IV).

Plate b (11 626 500) 9. mai 1886:

- 1) Dyp vinrød (sjelden) på Lyches papir (vm. IV).
- 2) Blek vinrød til rosa på Lyches papir (vm. IV).
- 3) Anilinrosa til anilinrød på Lyches papir (vm. IV).

Jeg vil her nevne noen av de platefeil jeg sikrest har bestemt henholdsvis til a- og b-platen:

a-platen, platefeil.

- G. type 1. T og F i POSTFRIM forbundet med en hvit flekk (høyre-randekspl.).
- G. type 1. Nedre høyre hjørne avskåret.
- G. type 2. Splitt i nedre venstre hjørne.
- G. type 2. Hvit flekk over R i ØRE.
- G. type 2. Hvitt punkt mellom G og E og etter E i NORGE (venstre-randeks.).
- G. type 3 a. Fortykning på underrammen ved venstre hjørne.
- G. type 3 b. Øvre høyre hjørne slått av.
- G. type 3 b. Hakk og stort hvitt felt i ytre ramme ut for hjulet i øvre høyre hjørne.
- G. type 3 b. Hakk i høyre ramme ut for sjallstykket. Dessuten et brudd i ytter- og innerrammen ut for E i ØRE.

Oppgraveringer på a-platen.

- G. type 1. Graveringslinje fra mellomrommet mellom ovalen og ovalrammen i øvre venstre hjørne og ut i overrammen (høyre-randekspl.).
- G. type 1. Oppgravert N i NORGE (høyre-randekspl.).
- G. type 1. Oppgravert under sjallstykket.
- G. type 2. Oppgravert under sjallstykket.

2 typer.

G. type 3 a. Oppgravert under sjallstykket.

G. type 3 b. Oppgravert under sjallstykket.

De fem siste oppgraveringer minner alle om oppgraveringen på nr. 21 som er avbildet i Norgeskatalogen.

b-platen, platefeil.

G. type 1. Brudd på hjulet i nedre høyre hjørne.

G. type 3 a. Øvre-rammen sterkt fortynnet over R i NORGE.

G. type 3 b. Hvit flekk foran N i NORGE (høyre-randekspl.).

Oppgraveringer på plate b.

G. type 3 b. To tydelige graveringslinjer i sjallstykket (høyre-randekspl.).

Oppgravert

Forekommer
i a-platen
på alle fire typer.

Denne finns
på g.type 3b
i b-platen.

"Randkant"

Jeg har funnet mange flere platefeil på plate II. Men mitt sparsomme materiale av striper og blokker har gjort at jeg ikke har kunnet plasere dem i a- og b-platen. Platefeilene i a-platen er lettest å plasere, da merker i vinrøde farger på Moestues papir alltid tilhører denne platen.

Jeg vil til slutt anbefale dem som har materiale av plate II, å se over merkene én gang til og eventuelt offentliggjøre resultatet av undersøkelsen. Den vil kanskje kunne gi stoff til interessante slutninger.

Georg Størmer.

Litteratur:

- I. Benn Johnsen: Nordisk F. T. 1930, 3, s. 73.
- Jellestad: Norsk F. T. 1950, 5/6, s. 124.
- Jellestad: Norsk F. T. 1950, 5/6, s. 124.
- L. Mürer: Norsk F. T. 1951, 9, s. 172.

Hvor mange frimerketyper?

Av Carl H. Werenskiöld.

De eldre utgaver av norske frimerker har nå vært gjenstand for inngående studium i over et halvt århundre. Vår viten angående disse er imidlertid langt fra fullstendig.

Til en begynnelse var frimerkematerialet forholdsvis rikelig, og i mange tilfelle kunne man med iherdighet og enkle fremgangsmåter komme langt i studiet. Av og til måtte man imidlertid ty til mer innviklede overlegninger for å kunne vinne frem til klarhet i spesielt vanskelige problemer.

Etter mange år er nå det tilgjengelige materiale skrumpet inn betydelig, dels som offer for tidens tann og unødig ødeleggelse av mindre fullkomne eksemplarer, dels ved fordeling blant et øket antall samlere, og dessuten er mange sammenhengende objekter ved kjøp og salg dessverre blitt oppdelt i stadig mindre stykker. Nåtidens granskere finner det derfor ofte vanskelig eller umulig å oppdrive tilstrekkelig materiale, særlig av sammenhengende objekter, til opplætninger og andre inngående studier. Man må nå ved rekonstruksjon av par osv.¹⁾ søke å bote litt på skaden.

Skjønt de gamle, prøvede metoder fremdeles er anvendelige, er de under nåtidens forhold ikke alltid tilstrekkelige, og man må da se seg om etter supplerende nye og mer effektive undersøkelsesmetoder. At slike nye fremgangsmåter ofte nødvendigvis får et noe vitenskapelig utseende, bør ikke virke avskrekkende, når man betenker at selv den klassiske filateli innbefatter mangt og meget av vitenskapelig og teknisk art, f. eks. bruken av taggemåler, papirmikrometer, bensin for vannmerker, kvartslampe, studier av trykningsmetoder, plateteknikk, farger, statistiske undersøkelser osv.

Et problem som stadig dukker opp, og som har vist seg særlig vanskelig å løse, er spørsmålet om hvor mange typer eksisterte i noen av de eldre posthorn utgaver, hvor man foreløpig bare visste at alle små tall i ovalen ble gravert for hånden på samtlige klisjéer i platen eller platenene. Her hadde man lenge ingen metode som virkelig egnert seg til løsning av pro-

blemet Det beste man kunne gjøre, var å samle tålmodig på typer over en årrekke, og så tenkte man seg at nå måtte samlingen være nesten komplett, fordi man hadde arbeidet med den i så lang tid. At en sådan slutning er logisk sett helt utilatelig, særlig med mindre alminnelige utgaver, er innlysende.

For å kunne danne seg et noenlunde riktig begrep om typenes antall i ovennevnte utgaver, må man derfor se seg om etter en bedre metode. En sådan, som jeg vil kalle «proporsjonsmetoden», har jeg allerede beskrevet,²⁾ hvorav det fremgikk at utgavene nr. 37 I og II, og 38, i Norgeskatalogen hver sannsynligvis omfattet 300 typer (3 enkeltplater à 100 klisjéer). Skjønt jeg anser det logisk at nr. 36 hadde samme antall typer, er den eneste prøve jeg har kunnet anstille her med denne metode, og som virkelig tydet på 300 typer, noe usikker på grunn av beskjedent materiale.

Jeg har nå utarbeidet en annen metode for samme formål, «tilvekstmetoden», som jeg vil beskrive og belyse her så enkelt som mulig.

Metoden har som grunnlag to beslektede spørsmål:

- Gjennomsnittlig sett, hvor stor ansamling av merker med tilfeldig blanding av typer må man vente seg å måtte undersøke for å kunne sette opp en typesamling av i alt så og så mange typer? — og
- Hvordan vil dubletteringen arte seg etter som typesamlingen økes?

Skjønt typesamlingene med hundrevis av typer har mest interesse i denne forbindelse, må vi først ta for oss et tenkt, meget enkelt tilfelle, for å klarlegge hvordan sannsynlighetsberegningen kan utføres. La oss tenke oss en meget liten utgave, i alt 40 merker, fordelt på 4 typer, 10 merker av hver type. Merkene foreligger i grundig blanding. Idet vi nå tar ut ett merke ad gangen, hvor mange merker må vi vente oss å måtte undersøke for å få minst ett av hver type? — For første merke har vi 40 sjanser i 40, regne-

1) N.F.T. 1953, s. 45—47.

2) N.F.T. 1952, s. 183—184.

risk $\frac{40}{40} = 1$, og vi er derfor sikker på

å få én type med én gang. Nå er det bare 39 merker igjen, og av disse er det bare 30 som kan være av en annen type. Sjan-

sen er altså $\frac{30}{39}$, og antall merker som må

undersøkes, gjennomsnittlig, for den annen type, uttrykkes ved den omvendte

brøk $\frac{39}{30} = 1,33$. (La ikke desimalene

skremme her, vi trenger dem for riktig utregning.) Nå har vi «brukt opp» $1 + 1,33$, i alt 2,33 merker, og har således bare $40 \div 2,33 = 37,67$ merker igjen.

Tredje type krever altså $\frac{37,67}{20} = 1,88$

merker, og på lignende måte fjerde type $\frac{35,79}{10} = 3,58$ merker. I alt trenger vi så-

ledes en ansamling av $1 + 1,33 + 1,88 + 3,58 = 7,79$ merker, eller praktisk sett ca. 8 merker til undersøkelse for i gjennomsnittstilfelle å kunne finne minst ett merke av hver type, omtrent dobbelt så mange merker som det er typer. Den mer

nøyaktige faktor er her $\frac{7,79}{4} = 1,95$.

En praktisk prøve på utregningens pålitelighet ble anstillet med spillkort. Billedkortene ble tatt ut, så det ble 40 kort med 4 farger — typer. Kortene ble blandet grundig og deretter lagt ut ett for ett inntil alle «typer» forelå. Gjennomsnittet av 100 slike prøver var 7,75 kort, faktor 1,94, hva jo stemmer bra med ovenfor utregnede tall. En tilsvarende utregning med 10 typer i 40 med påfølgende praktisk prøve med kort viste lignende god overensstemmelse. Utregningsmetoden må derfor anses for riktig.

Vi kan nå gå et skritt videre og ta tilbørlig hensyn til frimerkenes meget større utgaver, vanligvis i millioner. For 4 typer i en million viser det seg at $1 + 1,33 + 2,00 + 4,00 = 8,33$ merker behøves, faktor 2,08, og for 10 typer i en million 29,29 merker, faktor 2,93. For de «rikere» systemer med 50, 100, 200 og 300 typer i

en million blir regnestykkene høyst møy-sommelige. Det er derfor et hell at vi, i alle tilfelle med «store» utgaver, kan benytte oss av en enkel tilnærmelsesformel, som f. eks. i systemet 10 typer i en million ser slik ut:

N (= antall merker som må undersøkes for å gi oss alle 10 typer) $= 10 (\frac{1}{1} + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} + \frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \frac{1}{9} + \frac{1}{10}) = 29,29$. Faktor 2,93.

Unøyaktigheten ved anvendelse av denne formel er altså forsvinnende liten. Faktoren, som vi nå vil kalle K («Komplett-faktoren»), er uttrykt ved summen av de såkalte resiproke tall innenfor parentesene. Skjønt man under utregningen må arbeide med et beskjedent antall desimaler, mister disse i fasiten selvfølgelig enhver praktisk betydning.

Ved å medta bare siste halvdel av brøkene innenfor parentesene, altså i dette tilfelle $(\frac{1}{6} + \frac{1}{7} + \frac{1}{8} + \frac{1}{9} + \frac{1}{10})$, får vi en annen faktor H («Halvveisfaktoren»), som kan brukes for å regne ut hvor stor ansamling av blandede merker som trenges for å muliggjøre en 50 prosent komplett typesamling, idet 10 H her er 6,46, med andre ord 6—7 merker for 5 typer av de 10.

En annen nyttig formel er

$$n = \frac{T}{T - t} = 1$$

hvor n = Antall merker som trenges for bare den søkte type, etter forekomsten av forutgående typer, T = Samlet antall typer i systemet, t = Den søkte type.

For eksempel, hvis man i systemet 10 typer i en million har funnet la oss si 8 typer, trenger man gjennomsnittlig for den 9. type alene:

$$n = \frac{10}{10 - 9 + 1} = \frac{10}{2} = 5 \text{ (merker),}$$

og må derfor vente at det blir 4 dubletter av tidligere typer. På samme måte behøves for den 10. type 10 merker til, hvorav 9 blir dubletter av tidligere typer.

Tabell 1 viser resultatene for forskjellige typiske systemer. Uttrykket «en million» er her praktisk ensbetydende med «et stort tall», fra ca. hundre tusen til mange millioner.

Hermed har vi så å si kartlagt hva som gjennomsnittlig foregår når man bygger opp slike typesamlinger. For «halvveis»-

Tabell 1.

Antall typer i «en million» merker	For komplett type- samling			For 50 % komplett («halvveis») typesamling		
	Faktor K (ca.)	Merker behøves	Dubletter	Faktor H (ca.)	Merker behøves	Dubletter
4	2,08	8,3	4,3	0,58	2,3	—
10	2,93	29	19	0,65	6,5	1,5
50	4,50	225	175	0,68	34	9
100	5,19	519	419	0,69	69	19
200	5,88	1175	975	0,69	138	38
300	6,28	1885	1585	0,69	207	57

samlingene trenges ikke så meget materiale, og det blir lite dublettering. For å sette opp en «komplett» typesamling i de rikere systemer (100—300 typer) kreves derimot et stort materiale (ofte større enn hva den enkelte samler har eller kan skaffe seg), idet dubletteringen nå blir stadig mer overveldende, samtidig med at arbeidet med sammenlikningene for å finne nye typer omsider blir det rene Herkulesarbeid. I systemene med f. eks. 100, 200 og 300 typer krever siste type alene i hvert system undersøkelse av henholdsvis ca. 100, 200 og 300 merker.

I en tidligere artikkel³⁾ har jeg antydnet hvor nesten håpløst møysommelig arbeidet er med typesammenlikningene i de rikere systemer. Da vi nå kjenner til hvor stor dubletteringen blir, kan vi utregne antall nødvendige sammenlikninger mer nøyaktig. For 100 typer (i «en million») kreves således, ifølge tabell 1,

$$519 \cdot 518$$

$$2$$

$$\frac{1175 \cdot 1174}{2} = \text{ca. } 690\,000, \text{ for } 300 \text{ typer}$$

$$2$$

$$\frac{1885 \cdot 1884}{2} = \text{ca. } 1\,776\,000 \text{ sammenliknin-}$$

$$2$$

ger. Vi vet nå at det er siste halvdel av den forønskede typesamling som skaffer oss det meste besvær. For eksempel, i 300 typer systemet behøver vi bare å arbeide med ca. 207 merker for å vinne frem til 150 typer, «halvveis»-samlingen, mens $1885 \div 207 = 1678$ merker, dvs. ca. 8 ganger så mange merker og et tilsvarende veldig besvær, kreves for de resterende 150 typer. Vi tar derfor fornuften fangen, og for å unngå den verste del av møysommeligheten omlegger vi arbeidet på føl-

gende vis: Når vi er rukket frem til en «halvveis» samling, legger vi den til side foreløpig, og går så i gang med en ny «halvveis» samling, og senere med en tredje, osv. Dublettenes antall innen hver sådan samling blir ikke overveldende. Arbeidet kan også fordeles på flere samarbeidende samlere. Til slutt sammenlikner man så «halvveis»-samlingene og overfører ikke-dubletter til hovedsamlingen. Denne variasjon i samlemetoden krever selvfølgelig like mange merker til undersøkelse, men antallet av sammenlikninger blir sterkt redusert. I nevnte artikkel³⁾ omtales en oppstilling av typene etter «punktstillingene», som også reduserer sammenlikningsarbeidet.

Har man gått i gang med en typesamling, hvordan kan man da danne seg et begrep om hvor langt man er kommet frem mot målet? Metoden for å finne en rimelig antydning til svaret skal her belyses ved et tenkt eksempel:

Hvis vi f. eks. har funnet 140 typer, må vi anta at det dreier seg om i alt enten 200 eller 300 typer. Vi fortsetter først tålmodig med samlingen inntil den blir forøket til 150 typer. Samtidig holder man regning med hvor mange merker som måtte undersøkes inntil disse 10 nye typer forelå, eller man legger dublettene til side for opptelling. Utrekningen, under foreløpig antakelse at vi har å gjøre med et system med 200 typer, utføres som følger:

$$200 \div 140 = 60$$

$$200 \div 150 = 50$$

Faktor, fra tabell 2,

$$\text{for «1 til 60»} \dots\dots\dots = 4,680$$

Faktor, fra tabell 2,

$$\text{for «1 til 50»} \dots\dots\dots = 4,499$$

$$\text{Forskjell} \dots\dots\dots 0,181$$

3) N.F.T. 1952, s. 88—90 og 104.

200 · 0,181 = ca. 36 merker,
 hvorav innsatt i samlingen . 10 merker

Dubletter ca. 26 merker

På samme måte, under antakelse av 300 typer:

$$300 \div 140 = 160$$

$$300 \div 150 = 150$$

Faktor, fra tabell 2,
 for «1 til 160» = 5,655

Faktor, fra tabell 2,
 for «1 til 150» = 5,591

Forskjell 0,064

300 · 0,064 = ca. 19 merker,
 hvorav innsatt i samlingen . 10 merker

Dubletter ca. 9 merker

Tabell 2. Summer av resiproke tall.

I nevnerne	Faktor	I nevnerne	Faktor	I nevnerne	Faktor
1 til 10	2,929	1 » 110	5,282	1 » 210	5,926
1 » 20	3,598	1 » 120	5,368	1 » 220	5,973
1 » 30	3,995	1 » 130	5,448	1 » 230	6,017
1 » 40	4,278	1 » 140	5,522	1 » 240	6,060
1 » 50	4,499	1 » 150	5,591	1 » 250	6,100
1 » 60	4,680	1 » 160	5,655	1 » 260	6,139
1 » 70	4,833	1 » 170	5,715	1 » 270	6,177
1 » 80	4,965	1 » 180	5,772	1 » 280	6,213
1 » 90	5,082	1 » 190	5,826	1 » 290	6,248
1 » 100	5,187	1 » 200	5,877	1 » 300	6,282

Opptelling av de virkelige dubletter skulle da gi oss et vink hvorvidt det dreier seg om 150 typer som 75 prosent av 200, eller som 50 prosent av 300. For å få noenlunde sikkert resultat, må man arbeide med minst 10 nye typer. Da vi her har å gjøre med sjanser, er det klart at det kan bli store variasjoner i antall merker som kreves for hver enkelt type, og vi må derfor vente inntil vi får et rimelig gjennomsnittresultat.

Hvis alle dublettene fra samlingens begynnelse fremdeles er i behold, eller kan gjøres rede for med rimelig sikkerhet, er man særlig heldig og kan straks gå i gang med regnestykkene, uten ekstraarbeidet med anskaffelsen av nye typer:

$$200 \div 140 = 60$$

Faktor for «1 til 200» = 5,877

Faktor for «1 til 60» = 4,680

Forskjell 1,197

200 · 1,197 = ca. 239 merker,
 hvorav innsatt i samlingen 140 merker

Dubletter ca. 99 merker

Og på samme måte:

$$300 \div 140 = 160$$

Faktor for «1 til 300» = 6,282

Faktor for «1 til 160» = 5,655

Forskjell 0,627

300 · 0,627 = ca. 188 merker,
 hvorav innsatt i samlingen 140 merker

Dubletter ca. 48 merker

Til slutt et ord om «komplett» typesamling. Skjønt tabell 1 er et uttrykk for det arbeide som sannsynligvis vil kreves, kan vi, i de rikere systemer, av praktiske grunner neppe vente at vår samling noen sinne blir virkelig komplett, — bare tilnærmelsesvis. Et antall typer kan være så like at vi ikke tør sette dem opp som atskilte typer, og vi må regne med at det av denne årsak kan bli en del uunngåelig feilaktig dublettering. De ansamlinger av eldre merker som nåtildags kan finnes, er dessuten ofte på tidligere hender blitt ribbet og plukket for visse «morsomme» varianter (de lettest oppdagelige), så at merkene nå ikke foreligger i virkelig re-

presentativ full blanding. Dette at blandingen må være grundig og helt tilfeldig, dvs. ikke utsatt for diverse vilkårlige inngrep, er en absolutt forutsetning i ovenstående perspektiv og kartlegning av forholdene i oppsetning av typesamlinger.

«Proporsjonsmetoden»²⁾ og «tilvekst-

metoden» er begge utslag av én og samme fornøyelige tanke:

Når arkivene ikke inneholder de forønskede opplysninger (når «soga har glemte hva hun visste»), ordner vi det slik at frimerkene selv, ved deres egen «oppførsel», utpeker svaret.

Første øreutgave, skravert posthorn.

Nr. 23: Jeg har undersøkt et halvark av dette. Oppsetningen av de 12 typene for dette halvark (øvre) stemmer for det meste med det av Jellestad rekonstruerte ark. Unntagelsene er nr. 14, 15, 27, 28, 31 og 40, som i dette halvarket er typene 7, 9, 5, 7, 6 og 1 respektivt. Nr. 6, 7 og 17 som det ikke tidligere var bevis for, er typene 5, 7 og 8 respektivt. Jeg har også en 12-blokk hvor nr. 28 er type 7, og nr. 40 type 1 i overensstemmelse med halvarket.

Nr. 24 II a: Et helark av dette avviker fra plate II beskrevet av dr. Justus Anderssen i 1922 på følgende steder: Nr. 28, 29, 47 og 80 er type 10 i stedet for type 5; nr. 85 er type 8 i stedet for type 7, og nr. 88 er type 5 i stedet for type 6. Hvorvidt dette var oppsetningen av plate II før eller etter den av dr. Justus Anderssen beskrevne, vet jeg jo ikke. Norgeskatalogen oppgir flere oppsetninger av plate II, men jeg har ikke kjennskap til disse oppsetninger.

Fredrik G. Olausen.

Litteratur - kataloger - tidsskrifter.

2. supplement — 1957 — til *The Stella Catalogue of Denmark* (av King-Farlow) foreligger og kan bestilles hos Stella Forlag A/S, Fredriksborggade 3, København. Språket er engelsk.

Red.

Postmuseum, Lilla Nygatan 6, Stockholm, har sendt ut: *Postmusei Filatelistiska Bibliotek* som inneholder: Förteckning över litteratur som förvärvats av Postmusei filatelistiska bibliotek under år 1956.

Interesserte henvender seg til: Intendent G. Stenerudh, adresse som angitt ovenfor.

Posttryttaren, Postmusei årsbok 1955, 6. årsgang, forelå i mai måned d. å. Boken som er på 169 sider, er som vanlig utmerket redigert og inneholder bl. a. fortrin-

lige artikler av Paul Gerhard Heurgren, Gunnar Stenerudh og Nils Strandell, foruten en mengde interessant billedstoff. — Postverkets Trykkeri, som har trykt boken, har all ære av arbeidet. Papir og trykk er førsteklases.

Interesserte henvender seg til *Postmuseum*, Lilla Nygatan 6, Stockholm.

Red.

Zumstein-katalogen 1958 — Europa, 41. utgave, samt *Zumstein Schweiz/Liechtenstein-katalogen 1958* — med henholdsvis 1400 og 100 sider — vil foreligge primo september d. å., opplyser Zumstein & Cie., Bern.

Scott Publications Inc. oppgir ny adresse til: 461 Eight Avenue, New York 1, N.Y., USA.

nyheter

Norden:

NORGE:

Poststyret har meddelt at det på grunn av portoforhøyelsene pr. 1. juli d. å. vil bli gitt ut følgende nye merker:

Frimerker: 50 øre i gulbrun farge.

75 øre i rødbrun farge.

Tjenestemerker: 20 øre i blågrønn farge.

50 øre i gulbrun farge.

75 øre i rødbrun farge.

I anledning av H. M. Kong Haakon VII's 85-årsdag den 3. august d. å. ble det utgitt 2 minnefrimerker i verdiene 35 ø. rød og 65 ø. blå. Motiv: H. M. Kong Haakon i generals uniform og årstallene 1872—1957. Format: 21,1 x 17,5 mm. Ark á 100 stk. Tagget 13. Papir uten vannmerke. Dyptrykk fra Emil Moestue A/S. Opplag: 35 ø. ca 4 mill. og 65 ø. ca 1 mill. merker. Merkene er tegnet av Johs. Haukeland etter fotografi.

Utenfor Norden:

ANDORRA:

Et 500 frc. luftpostmerke med samme motiv som det kurserende 200 frc. foreligger. Farge: Blå.

AUSTRALIA:

Det såkalte «Flying doctor»-merke — lenge annonsert — vil nå foreligge den 21. august d. å. Fargen blir blå. Merket trykkes i ark á 80 stk.

Postmaster-General opplyser at det i anledning av 40 års dagen for den første offisielle flyvning innen Syd-Australia, fra Adelaide til Gawler, som fant sted 23. november 1917, vil bli arrangert en spesiell flyvning mellom de samme steder den 23. november 1957. Det antas at piloten fra den gang, mr. R. Graham Carey, en pionér i australsk flyvning, vil følge med jubileumsflyet som pas-

sasjer. Et spesielt stempel vil bli nyttet for turen likesom portoen vil være den samme nå som den gang for 40 år siden. Brev eller kort som ønskes medsendt turen, kan sendes i lukket konvolutt til: *Superintendent, Mail Exchange Branch, G.P.O., Adelaide*, og være forsynt med følgende påskrift (øvre venstre hjørne): «*40th Anniversary of First Air Mail within South Australia*». De må selvsagt også være frankert og forsynt med adresse samt være det nevnte adressested i hende innen den 22. november 1957. Spesielle konvolutter kan fås hos: *Gawler 40th Anniversary Flight, Box 954, G.P.O., Adelaide*.

BELGIA:

Frimerkets dag ble minnet den 19. mai d. å. med utsendelse av et 2 frc. merke.

Et merke i verdien 4 frc. visende et helikopter i flukt ble gitt ut 15. juni d. å. til minne om 100 000. passasjer fraktet med S.A.B.E.N.A. helikoptere.

I anledning av 50 årsdagen for fullførelsen av «Bruges-Zeebrugge»'s havneanlegg ble det 6. juli d. å. gitt ut et minnemerke i verdien 2 frc. Motivet er moloen i Zeebrugge med skip fortøyet langs denne, samt et skip til ankers i havnebasenget. — Arbeidet med Zeebrugges havn begynte allerede i 1896 under kong Leopold II og ble avsluttet i 1907. I 1956 ble Z. anløpt av 1 723 fartøyer. Det ble skipet 676 722 tonn varer og losset 390 042 tonn i det samme tidsrom, tall som man ventet vil stige ytterligere i tiden fremover, meddelte *Administration des Postes de Belgique*.

BRITISH WEST INDIES FEDERATION:

Et erindringsmerke vil antagelig bli gitt ut for å minnes åpningen av B.W.I. Federal Parliament i mars 1958.

BULGARIA:

Dette land har slett ikke ligget på latsiden i de siste måneder, og her gis et lite overblikk over de begivenheter som er blitt feiret med frimerker (det garanteres ikke at man har fått med alt, men ifølge *L'Echo de la Timbrologie* skal mesteparten være utgitt og resten i emning): 6 merker med jaktscener (2, 4, 12, 16, 44 st. og 1 l.) — 5 fjellukemerker (2, 4, 12, 20 og 44 st.) — 4 turistmerker (16, 40, 60 og 80

st.) — 4 jordbruksmerker (2, 16, 28 og 44 st.) — 6 merker med nasjonale kostymer som motiver (12, 16, 28, 44, 60 og 80 st.) — Erindringsmerker: «8. mars» (12, 14 og 44 st.) — 120 års dagen for nasjonalhelten Vassili Levskis fødsel (44 st.) — 80 års dagen for frigjøringskampene mot tyrkerne (16, 44 og 80 st.) — 40 års dagen for oktober-revolusjonen (44 st.) — Kulturelle jubileer (16, 20, 40, 44, 60 og 80 st.) — 10 års dagen for stiftelsen av ungdomsbevegelsen (16, 44 og 80 st.). Det vil også bli et basketballmerke samt et merke i anledning av 70 års dagen for Esperanto.

I sannhet et rikholdig program, som heller ikke tillater samlere av Bulgarias merker å «dra seg lenge etter middagen» hvis de skal ha noen sjanse til noensinne å komme à jour!

CANADA:

David Thompson minnemerket forelå 5. juni 1957. Verdien er 5 c., og fargen er blå. Ark à 50 stk.

14. august d. å. ble det i anledning av Den internasjonale postunions 14. kongress, som finner sted i Canada, utgitt to minnemerker i verdien 5 og 15 c. Fargen er blå for begge mer-

kers vedkommende. Ark à 100 stk. for 5 c.'s vedkommende, og à 50 stk. for 15 c. Platenr. er 1 og 2 for 5 c., og 1 for 15 c. Den som måtte ønske seg en hjørneblokk med platenummer, må i tilfelle bestille et helark av 5 c. og et halvark av 15 c. Bestilling skjer til: *The Postmaster, Ottawa 2, Ont.*

DE FORENTE STATER:

10. juni d. å. ble det i anledning av den internasjonale flåterevy som fant sted i Jamestown, gitt ut et minnemerke i verdien 3 c. grønn. Opplag: 120 millioner.

4. juli d. å. — nasjonaldagen — ble det gitt ut et frimerke i verdien 4 c. blå, hvit og rød med «The old Glory» som motiv. Opplag: 40 millioner.

EIRE:

Merkene til minne om John Redmond forelå 11. juni d. å. Verdien er 3 d. blå og 1/3 brunfiolett. Merkene er trykt på papir med vannmerke *E*. Tagget 14 x 15, og fa. De La Rue i Dublin har

trykt merkene. Minnemerkenes for Thomas O'Crohan forelå i juli d. å. Verdien er 2 d. grønn og 5 d. fiolett. Papir med vannmerke *E*. Tagget 14 x 15 og trykt av fa. De La Rue i Dublin.

ENGLAND:

1. august 1957 forelå de engelske speidermerker i verdien 2½ d., 4 d. og 1/3.

FRANKRIKE:

De tidligere annonserte «motstandsmerker» forelå 18. mai i Paris og var til salgs fra 20. mai 1957 ved de øvrige postkontorer i Frankrike: 8 frc. brun — Jean Moulin, 10 frc. svart og blå — Honore d'Estienne d'Orves, 12 frc. brun og grønn — Robert Keller, 18 frc. fiolett og svart — Pierre Brissollette, og 20 frc. blågrønn og blå — Jean Baptiste Lebas.

I anledning av 50 års dagen for *Cour des Comptes* (Riksrevisjonen) ble det 1. juni d. å. (i Paris, og 3. juni for øvrig) gitt ut et frimerke i verdien 12 frc., brun og blå.

I «turistserien» ble det 1. juni d. å. (i Quesnoy) gitt ut et merke i verdien 8 frc., mørk grønn. Motiv: Broen ved Le Quesnoy.

15. juni d. å. (resp. 17. juni) forelå en serie på 6 merker viet berømte franske personer:

12 + 3 frc. grønn og brun (Joinville, 1224—1317, kronikør).

12 + 3 frc. blå og svart (Bernard Palissy, 1510—1590, håndverker og vitenskapsmann).

15 + 5 frc. sinobler og vinrød (Quentin de la Tour, 1704—1788, maler. Et av hans mest berømte arbeider er et portrett av Madame de Pompadour.).

15 + 5 frc. lys blå og blåsvart (Lamennais, 1782—1854, polemiker og skribent, abbed av Lamennais, redaktør og politiker).

18 + 7 frc. grønn og svart (George Sand, 1804—1876, forfatterinne. George Sand er pseudonym for d'Aurore Dupin, baronesse Dudevant.).

18 + 7 frc. brun og brunfiolett (Jules Guesde, 1845—1922, oppgis å være den virkelige stifter av det franske sosialistparti. Utga i 1878 «Catéchisme socialiste» (sosialistisk katekismus)).

20. juni d. å. (i Paris, 22. juni ved de øvrige poststeder) ble det gitt ut et merke i verdien 30 frc., mørk grønn, brun og gulbrun, viet «Travaux Publics de France» (Frankrikes offentlige arbeider). Visste De, spør M. d. P. T. T., at Frankrike i dag har mer enn 3 500 foretagender i gang som beskjeftiger mer enn 300 000 personer, med en årlig omsetning på ca. 250 milliarder frc.? Nei; erkjenn like godt først som sist at det visste De ikke. Selv de tilsvarende norske oppgaver er sikk-

kert også «terra incognita» for Dem — som for meg — om noen kjenner dem overhodet! Men kanskje et frimerke . . . ? Å nei, forresten — la oss heller være uvitende på dette punkt!

GHANA:

Uavhengighetsserien skulle egentlig ha blitt trukket tilbake fra videre salg 5. juni d. å. og erstattet med overtrykksmerker i verdiene 2, 2½ og 4 d., samme overtrykk som ble nyttet på serien av 6. mai d. å. Dette ble det imidlertid ingenting av, slik at den spesielle uavhengighetsserie fortsatte å kursere. Serien har ellers ikke fått de beste skudsmål, og det skal ifølge engelske kilder foreligge en mengde platefeil og retusjer på de forskjellige verdiene. Den nye statsfrimerkepolitikk er ellers imøtesett med atskillig interesse.

HOLLAND:

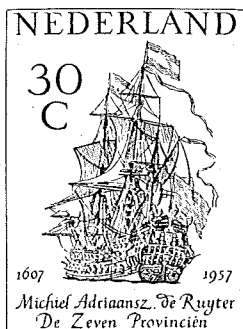
2. juli 1957 ble det i anledning av 350 års dagen for admiral Michiel Adriaenszoon de Ruyters fødsel gitt ut 2 merker: 10 c. oransje — portrett av admiral de Ruyter, og 30 c. blå — bilde av «De Zeven Provinciën», admiral de Ruyters flaggskip. Ark à 100 stk. Kamtagging: 12½×12. Salgstid: 2. juli til 1. august 1957. Eventuelt restopplag etter denne dato selges til 1. september 1957. Frankeringsgyldighet til 1. januar 1959.

En Røde Kors serie vil se dagens lys den 19. august d. å. i anledning av 90 års dagen for denne organisasjon. Verdiene blir antagelig: 4 + 3 c., 6 + 4 c., 7 + 5 c., 10 + 8 c. og 30 + 8 c.

Kurserende portomerkserie vil få en ny verdi, nemlig 95 c. Nåværende 85 c. og 90 c. vil gå ut.

15. september d. å. vil de årlige Europa-merker bli utgitt. Verdiene blir: 10 c. og 30 c.

Den kurserende bruksserie vil bli komplettert med en 10 gylden-verdi.

ISRAEL:

Festivalserien vil bestå av 50, 60 og 300 pruta. Den vil foreligge i august d. å.

4 trekantede merker vil bli utgitt i anledning av den internasjonale frimerkeutstilling som vil

finne sted i Tel-Aviv i tiden 17. til 23. september d. å. (Tabil).

ITALIA:

Ministro del. Poste e del. Telecomunicazioni har meddelt at det 10. juni d. å. ble utgitt et minnemmerke i anledning av 1000 års dagen for poeten Publio Ovidio Nasones fødsel. 25 lire olivgrønn og svart.

Verdiene 6 l., 65 l., 500 l. og 1 000 l. forelå primo juli d. å.

JUGOSLAVIA:

Under Røde Kors uken (5.—11. mai) måtte all innenriksk post være forsynt med et spesielt 2 d. merke. Det var også et 2 d. portomerk til benyttelse på forsendelser som ikke var tilstrekkelig frankert og sendt uten det obligatoriske 2 d. merket. Fargen på de to merker er henholdsvis lys blå, svart og rød samt grå, svart og rød. Motivet, som er det samme for begge merker, er en kvinne med et lite barn, og et Røde Kors aeroplan i flukt.

25. mai d. å. ble det gitt ut en serie på 9 merker med motiver medisinske planter. Serien består av følgende verdier: 10 d., 15 d., 20 d., 25 d., 30 d., 35 d., 50 d., 70 d. og 100 d. Merkene er trykt hos Courvoisier SA.

LIECHTENSTEIN:

14. mai 1957 forelå en sportsserie på 4 merker: 10 rap. mørk oliv og lys rosa, 15. rap. fiolettgrå og lys grønn, 25 rap. mørk grønn og lys brun samt 1,50 frc. mørk brun og gulaktig oker. Ark à 25 stk.

LUXEMBURG:

I anledning av 100 års dagen for lord Baden-Powells fødsel og 50 års dagen for speiderbevegelsen, ble det 17. juni d. å. gitt ut to frimerker, 2 frc. gul og olivgrønn samt 2,50 frc. rød-fiolett og blåfiolett. Begge har som motiv portrett av B.-P. og speiderbevegelsens emblemer.

17. juni d. å. ble det utgitt 3 merker i anledning av innstiftelsen av en barneklipp. Arvestorhertugparet skjenket bl. a. den pengesum det fikk til sitt bryllup til dette formål. Verdiene er: 2 frc. mørk brun — Prins Henri, 3 frc. gråblå — barneklipp, og 4 frc. — prinsesse Marie-Astrid.

MALAYISKE FEDERASJON:

20 c. og 5 dol. verdiene i den nye definitive serien ble utgitt 20. juni d. å. for følgende stater: Kedah, Kelantan, Malacca, Negri Sembilan, Pahang, Penang, Perak, Perlis, Selangor og Trengganu. De tilsvarende verdier av den kurserende serien ble inndradd fra videre salg 19. juni d. å., opplyser *Crown Agents*.

NY HEBRIDENE:

Crown Agents opplyser at en ny definitiv serie er bestilt hos Messrs Waterlow and Sons Ltd. Det vil bli 11 verdier i hver av de to seriene, den britiske og franske. Det vil bli brukt 3 motiver for hele serien. Den britiske serien vil bli trykt på papir med vannmerke CA script, mens den franske vil bli trykt på papir med vannmerke RF. Verdiene blir som følger: 5 c. grønn, 10 c. rød, 15 c. gul, 20 c. blå, 25 c. oliv, 30 c. brun, 40 c. sepia, 50 c. fiolett, 1 frc. oransje, 2 frc. lilla og 5 frc. svart. I tillegg vil verdiene 5 c., 10 c., 20 c., 40 c. og 1 frc. i begge serier bli påtrykt henholdsvis *Postage Due* og *Timbre-Taxe*.

PAKISTAN:

I anledning av 100 års dagen for kampen for uavhengighet ble det 10. mai 1957 gitt ut en minneserie på 2 verdier, 1½ anna grønn og 12 annas blå. Tagget 12½ × 13 og ark à 80 stk.

PITCAIRN ISLANDS:

Den nye definitive serie forelå 2. juli d. å. Den kurserende serien ble inndradd fra videre salg 1. juli d. å. Den nye serien, som er trykt hos Thomas De La Rue & Co. Ltd., består av følgende verdier: 1/2, 1, 2, 2½, 3, 4, 6 og 8 d. samt 1/—, 2/— og 3/—. Alle med forskjellige motiver.

POLEN:

I anledning av ungdoms-verdensmesterskapet i fektning som fant sted i Warszawa, ble det 20. april d. å. utgitt 3 merker, 40 gr. og to andre

merker uten verdiangivelse som viser to fektere i aksjon. Disse to merker er trykt i par i samme ark, men i forskjellige farger.

Ultimo april ble det utgitt 7 flerfargede merker til minne om forskjellige fysikere: 10 gr. sepia og mørk blå, 20 gr. mørk rød og lys grønn, 40 gr. stålgrå og oransje, 60 gr. fiolett, rød og blå, 1,35 zl. svart og mørk grønn, 2,50 zl. fiolett-blå og rød samt 3 zl. olivbrun og fiolett.

4. mai d. å. ble en serie på 2 merker gitt ut i anledning av det 10. internasjonale sykkelritt for freden: 60 gr. blå og 1,50 zl. karmin.

I anledning av den 7. nasjonale frimerkeutstilling i Warszawa ble det 18. mai 1957 gitt ut et miniatyrark med et luftpostfrimerke i verdien 4 zl. + 2 zl. Farge på frimerket, som er utagget, blå. Farge på inskripsjonen og rammen: rød. Dimensjoner: frimerket 27 × 21 mm — arket 55 × 75 mm.

8. juni d. å. ble det i anledning av den XXVI. varemesse i Poznan utgitt 2 merker i verdiene 60 gr. ultramarin og 2,5 zl. blågrønn.

ROMANIA:

Det er vel de færreste gitt lenger å kunne holde greie på den flom av merker som dette land forsyner den filatelistiske verden med, men her følger en liten oversikt over produksjonen de siste 3 måneder:

Ultimo april et 55 b. i anledning av 500 års dagen for Stephan den Stores innsettelse på tronen.

5. mai 4 merker i anledning av at det første

europiske kvinnemesterskap i fri-idrett ble holdt i Romania.

Et sett på 8 verdier som viser Karpaterfjellenes flora.

4 merker i anledning av en nasjonal kongress for medisinerere.

En sportsserie på 4 verdier samt andre serier som skal vise faunaen i Donau-deltaet, nasjonale kostymer o. l., kompletterer så noenlunde bildet.

SAAR:

I anledning av 100 års dagen for byen Merzigs grunnleggelse ble det 25. mai d. å. utgitt et minnemerke i verdien 15 frc. (blå). Opplag: 3 millioner.

SAN MARINO:

Følgende verdier er utgitt til supplering av den kurserende serie: 2, 3, 20 og 60 lire.

SOMALILAND PROTEKTORAT:

21. mai d. å. ble 20 c. og 1/— sendt ut med påtrykket: *Opening of the Legislative Council 1957* i svart.

Sveits:

Årets Pro Patria serie forelå 1. juni og består av følgende verdier: 5 c. + 5 c. grå og rød, 10 c. + 10 c. grønn, fiolettgrå og rød, 20 c. + 10 c. rød og blågrå, 30 c. + 10 c. grå, brun og rød, samt 40 c. + 10 c. lys brun, lys blå og rød.

Salgstid: 1. juni til 31. august 1957 ved poststeder og i kiosker, og ved Wertzeichenverkaufsstelle P T T, Bern, fra 1. juni til 15. september 1957. Frankeringsgyldighet: 1. juni til 1. januar 1958.

90 prosent av tilleggene går til sykepleien og bekjempelse av kreften. 10 prosent går til blinde-saken, nærmere: tilbakeføring til arbeidslivet av blinde.

TSJEKKOSLOVAKIA:

En serie på 6 merker — alle i verdien 60 h. — ble sendt ut den 12. mai d. å. i anledning av den 10. Prager musikk-festival.

I anledning av 300 års dagen for Amos Komenskys bok: «Opera Didactica Omnia», utgitt i 1657, er det gitt ut en minneserie på 4 merker: 30 h. brun, 40 h. grågrønn, 60 h. mørk brun og 1 ft. rød.

I anledning av den 3. kongress av de forente jordbrukskooperasjoner: et 30 h. (grønn) merke.

6 frimerker med sportsmotiver er utgitt ved følgende anledninger: Det internasjonale fredssykelritt Prag—Berlin—Warszawa: 30 h. brun og blå, 60 h. grønn og gul-oransje. Livredning: 60 h. mørk blå og grå. Europeiske boksesemester-

skap, Prag 1957: 60 h. brun og oransje. Verdensmesterskapet i skyting: 60 h. brun og grønn.

Et 30 h. merke er også utgitt til minne om Karal Klic, oppfinneren av recess trykningsmetoden.

25. mai d. å. ble det i anledning av 250 års dagen for opprettelsen av Prags polytekniske skole utgitt 4 merker: 30 d. Josef Bozek (oppfinner), 60 d. Frantisek Josef Gerstner (første direktør og professor ved skolen), 1 k., professor Ladislav Skuhorsky, og 1,40 k. skolebygning i Prag.

TYRKIA:

I anledning av president Heuss' besøk i Tyrkia ble det gitt ut 2 merker, et frimerke i verdien 40 kurus, brun, og et luftpostmerke i verdien 40 kurus rød. Motiv: Portrett av president Heuss. Opplag: 1 million av hver verdi. Utgivelsesdagen var 5. mai 1957 og frankeringsgyldigheten er til 1. januar 1959.

24. mai d. å. ble det i anledning av Bergama-festivalen utgitt 2 merker, 40 kurus grønn, scene fra festivalen, og 30 kurus brun, utsyn over Bergama. Opplag: 1 million av hver verdi.

En ny definitiv serie er under utarbeidelse.

TYSKLAND — Vest:

To frimerker ble utgitt 27. april d. å. i anledning av den internasjonale bygningsutstilling som ble åpnet 6. juli og vil vare til 29. september d. å. Verdiene er: 7 Pfg. brun og 40 Pfg. blå.

6. juli ble det dessuten gitt ut et 3. merke i sakens anledning.

8. juni d. å. ble det gitt ut et frimerke i anledning av den 8. kongress for konstruktiv filateli som fant sted mellom 8. og 10. juni. Verdi: 20 Pfg. rød. Motivet er et posthorn og tulipan. Opplag: 20 millioner.

I anledning av byen Aschaffenburgs 1000 års jubileum ble det 15. juni d. å. utgitt et minnemerke i verdien 20 Pfg. rød og svart. Opplag: 20 000 000.

I anledning av byen Freiburgs universitets 500 års jubileum ble det den 24. juni d. å. gitt ut et minnemerke i verdien 10 Pfg. grønn, rød, grå og svart. Opplag: 20 000 000.

I anledning av den tyske flåtes dag, 100 og 110 års dagen for Norddeutsche Lloyd og Hamburg-Amerika-Linie, ble det den 25. juni d. å. utgitt et minnemerke i verdien 15 Pfg., blå, rød og svart. Opplag: 10 000 000.

TYSKLAND — Øst:

Et utall merker har sett dagens lys i løpet av de siste 3 måneder. Det nevnes i fleng: 3 verdier i anledning av kampanjen for «beskyttelse av

naturherlighetene» — 2 merker i anledning av Friedrich Frobels 175 års dag — 3 merker i anledning av «kullgruvearbeidernes dag» — 2 merker i anledning av «den internasjonale frihetsdag» samt 2 merker i anledning av den 10. Verdens-Røde Kors dag, o. a.

ZANZIBAR:

En ny definitiv serie er bestilt hos Messrs Bradbury Wilkinson and Co.

ØSTERRIKE:

Til minne om poeten og tidligere direktør for Wiens Burgtheater, Anton Wildgans, er det gitt ut et merke i verdien 1 Sch. blå. Opplag 2 millioner. Ark à 50 stk. Tagging: $14\frac{1}{2} \times 13\frac{3}{4}$.

18. juni med frankeringsgyldighet fra 22. juni 1957, ble det gitt ut et merke i verdien 1 Sch. mørk brun til ære for Mariazell Basilikaen. Ark à 100 stk. Kamtagging $14 \times 13\frac{3}{4}$.

Opprinnelsen til Basilikaen til Mariazell skal etter et urgammelt sagn være som følger: En munk ved navn Magnus, utsendt av Abt Otko von St. Lambrecht i Steiermark, skal omkring år 1157 ha slått seg ned i Mariazell for «å virke som sjelesørger for det derboende hyrdefolk». Og «fra sin celle tok han med seg en Maria-statue og bygde for denne et simpelt kapell». Den nåværende Basilika har en lengde av ca. 85 meter og en bredde av ca. 30 meter. Klokketårnets høyde er 40 meter. Basilikaen ble betydelig ødelagt ved brann i 1827. Siden 1954 har restaureringsarbeider pågått for å få kirken i stand til 800 års jubileet.

11. juni med frankeringsgyldighet fra 14. juni 1957 ble det gitt ut et merke i verdien 1 Sch., mørk grå på gult papir, i anledning av 50 års dagen for den østerrikske bilpost. Opplag 2 millioner. Kamtagging: $13\frac{3}{4} \times 14\frac{1}{4}$. Ark à 50 stk.

Allerede i 1905 hadde militærforvaltningen tatt bilen i bruk, særlig i Bosnien og Herzegowina. Da eksperimentet falt heldig ut, ble man på flere hold mer og mer interessert i dette nye transportmiddel. Handelsministeriet og post- og telegrafforvaltningen — siden 1906 ledet av generaldirektør, dr. Friedrich R. Wagner von Jauregg, som interesserte seg levende for bilen og dens utvikling — begynte å legge planer for å ta bilen i bruk. Det ble besluttet å åpne en post-bilrute mellom Neumarkt og Predazzo i Syd-Tirol. Etter at alle formalia var i orden, ble så ruten åpnet offisielt den 6. august 1907. I to festlig smykkede Daimler-omnibusser, som var åpne med faste tak, forløp ferden «ungemein genussreich» (uallminnelig nytelsesrik!). Den ca. 38 km lange strekning ble tilbakelagt på $4\frac{1}{2}$ time (med 20 minutters opphold i Cavalese), til tross for at bussene til sine tider — på flate strekninger —

var oppe i en fart av 22 km i timen! Tilbaketuren ble imidlertid tilbakelagt på 3 timer og 10 minutter (oppholdet i Cavalese ble kortet inn til bare 10 minutter).

Det heldige forløp av ruten Neumarkt—Predazzo førte med seg at flere slike bil-postruter ble åpnet. Således ble det allerede 15. desember 1907 åpnet en rute Linz—Eferding. 6. august 1907 var således et meget viktig vendepunkt i Østerrikes posthistorie.

Generaldirektion für die Post- und Telegraphenverwaltung.

Motiv/Tema.

For tema/motiv-samlere kan følgende utgaver muligens være av interesse:

Spanske kolonier (Guinea, Ifni og Sahara) har hver utgitt 3 velgjørenhetsmerker med fugler som motiv.

Indonesia har gitt ut en velgjørenhetsserie på 6 verdier.

Egypt og Iran har gitt ut merker med jernbanemotiver.

Egypt har gitt ut et merke med kart over Gaza-området samt Suez-kanalen. På det siste er som før avbildet en skute «som er gått i åkeren», hvilken sammenheng nå dette motiv kan ha med inskripsjonen og foranledigelsen: Gjenåpningen av kanalen!

Cuba har utgitt en luftpostserie på 6 merker.

Meddelelser fra Poststyret.

Etter $1\frac{1}{2}$ måneds virketid er antagelig de fleste blitt kjent med de forskjellige forhøyelser av portotakster som fant sted pr. 1. juli d. å. Man skal likevel gi en kort oversikt over de sektorer hvori portoforhøyelser har funnet sted:

- 1) *Korsbåndsendinger.*
- 2) *Rekommandasjonsavgiften innenriks.*
- 3) *Innenrikske pakker.*
- 4) *Postanvisninger innenriks.*
- 5) *Postinkassasjonsavgiften innenriks.*
- 6) *Postoppkravsavgiften innenriks.*
- 7) *Postanvisninger i internasjonal utveksling.*
- 8) *Postinkassasjonsavgiften i internasjonal utveksling.*
- 9) *Postoppkravsavgiften i internasjonal utveksling.*

Videre har Samferdselsdepartementet bestemt at 1) *Avgiften for ettertelling og forsegling av verdibrev* skal endres, og 2) *Avgiften for etterspørsler* både for in-

nenrikske sendinger og sendinger til utlandet sløyfes. Videre er *tilleggsavgiftene for luftpostpakker innenriks* endret.

Post til og fra de norske FN-styrkene i Egypt.

Brevpostsendinger til de norske FN-styrkene i Egypt skal nå adresseres slik:

Nr. (grad) og navn.

Avdeling,

FN-styrken/Egypt.

Brev, brevkort og korsbånd frankeres fortsatt som tilsvarende sendinger adressert til Italia.

Feltpoststeder i 1957.

I tiden 14.—23. juni 1957 var det i virksomhet et brevhus II under utstillingen «Vi unge» på Strandpromenaden i Oslo. Navnet på brevhuset var: *Vi unge Oslo*.

Messen Sol - Sommer og Sjø 12.—21. juli 1957 i Asgårdstrand.

Ved ovennevnte messe vil det være i virksomhet et brevhus II med navnet *Sommermessen 1957 Asgårdstrand*. Brevhuset sorterer under Tønsberg postkontor.

I tiden 24. juli—1. august var det i virksomhet et feltpoståpneri på Bømoen ved

Voss i anledning av Norsk Speiderpikeforbunds landsleir. Feltpoståpneriet ble nevnt: *Speiderleiren 1957 Bømoen*. Posten ble sendt over Voss postkontor, som var overordnet postkontor for feltpoståpneriet.

Landsskytterstevnet 1957 Bergen.

Under landsskytterstevnet som skal holdes i Nesttun i tiden 23.—28. juli 1957 vil det være i virksomhet et feltpoståpneri med navnet *Landsskytterstevnet 1957 Bergen*. Feltpoståpneriet sorterer under Nesttun postkontor og posten sendes over dette kontoret.

Norske poststeder.

På Vålerenga i Oslo er det fra 27. mai 1957 opprettet et underpostkontor I med navnet Oslo-Vålerenga. Offisiell forkortelse av navnet blir O.-Vål.

Frimerkeutstillinger - Klubbkonkuranser.

I tiden 21. juni til 14. juli 1957 fant en israelsk utstilling av frimerker m. v. sted i Kunsternes Hus, Oslo. Et særstempel var i bruk under utstillingen.

*

Süposta — Stuttgart.

Utstillingsledelsen i Süposta, Stuttgart 0, Hackländerstr. 38, opplyser at det i tiden 23. august til 1. september 1957 vil finne sted en frimerkeutstilling i Landesgewerbeamt, Stuttgart. Utstillingens beskytter er innenriksminister Renner.

*

«Sicilia 1959».

Høsten 1959 vil det i Palermo, Sicilia, finne sted en internasjonal frimerkeutstilling i anledning av 100 års dagen for utgivelsen av Sicilias første frimerke og 150 års dagen for Tommaso Aloisio Jularas fødsel.

*

Bophilæx II.

I tiden 30. november til 2. desember 1957 vil det i Bologna, i Palazzo del Po-

destå, finne sted en frimerkeutstilling. Det vil samtidig finne sted en internasjonal handlerbørs og en nasjonal filatelistkonvensjon.

*

Oslo Filatelistklubb melder at det også denne høst vil bli satt i gang en intern klubbkonkurranse, og innbyr medlemmene til å sende inn samlinger i helt åpen konkurranse, hvor *alle samleområder* er like konkurranseberettiget. Juryen innleder det innkomne materiale i klasser.

Samlingene kan omfatte både brukte og ubrukte frimerker og må være innsendens egen eiendom. Samlingene må ikke være premiært ved andre klubbers utstillinger, men de samlinger som ved O.F.K.s tidligere interne høstkonkurranser ikke har oppnådd høyeste utmerkelse (forgylt plakett), kan atter delta hvis samlingen er omarbeidet eller forbedret siden siste deltakelse.

Samlingene vil bli bedømt av en jury på 3 medlemmer, og *må være juryen i hende innen den 10. desember 1957*. Juryens kjennelse er inappellabel. Dens medlem-

mer kan ikke delta i konkurransen. Samlingene innsendes under fullt navn eller under motto med lukket navnekonvolutt. Ikke premierte samlinger vil eventuelt kun bli stillet ut under motto.

Juryen vil få et tilstrekkelig antall plaketter til disposisjon innen de forskjellige klasser. Ærespremie kan utdeles til ekstra gode samlinger. Premieutdeling vil bli foretatt av juryens formann på klubbmøtet den 20. januar 1958, og de beste samlinger vil samtidig bli stillet ut.

Deltakelsen er fri for gebyr, men eierne bærer selv utgiftene ved frem- og tilbake-

sendelse av samlingene og må selv holde disse assurert. — Samlingene sendes inn til: *Anders Evensen, Sev. Dahl's Assuranssekontor, Kronprinsesse Märthas pl. 1*, og må ledsages av opplysninger om område etc. samt kort beskrivelse.

Juryen består av: Per Gellein, formann, Anders Evensen og Alf Ellingsen med Anders Evensen som sekretær. — Samlingene bedømmes etter internasjonale regler: 1) Filatelistiske kunnskaper. 2) Samlingenes fullkommenhet. 3) Frimerkenes kvalitet og sjeldenhet. 4) Oppsetning og teksting.

De konfødererte staters første frimerke - 5c grønn.

Av EARL ANTRIM

De konfødererte staters første frimerke, 5c grønn, ble utgitt til bruk for «first class mail» som ikke veide mer enn en ½ ounce, og som ikke skulle befordres over en lengre strekning enn 500 miles.

Merket bærer *President Jefferson Davis' portrett*. (Presidenten lot ta et spesielt bilde av seg for anledningen) og graveringen ble utført av *Charles Ludwig* i fa. *Hoyer & Ludwig, Richmond, Va.* som utførte trykningen (litografi).

Merket finnes i mange avskygninger av grønt, fra lys grønn til meget mørk grønn.

Proposisjonen om frimerker ble tatt inn i avisene i byene *Richmond, Montgomery, New Orleans, Charlestone, Savannah, Memphis, Columbus, Louisville, New York, Baltimore* og *Philadelphia*, den 2. april 1861.

I slutten av april 1861 mottok generalpostmester *Reagan* brev fra *Hoyer & Ludwig* i *Richmond* sålydende:

Dear Sir.

Vedlagt sender vi Dem prøver på frimerker. Ti-cents-merket har som motiv De konfødererte staters flagg, gravert av oss. To- og 5c. merkene har vi bare tegnet fore-

løbig, men akter å bruke disse hvis vi skulle få ordren. 20 c. ville vi gjerne nytte *president Davis' bilde* på. I tilfelle De skulle beære oss med kontrakten må vi be Dem om å oversende oss et godt bilde av ham. Merkene vil bli perforert helt rundt og godt gummieret.

Vi er villig til å tilvirke frimerkene for 30 cents pr. 1000 stk., alle utgifter i forbindelse med pakking i henhold til kontrakt, inkludert. I det vi håper at De vil foretrekke oss fremfor et nordstat-firma forblir vi

Deres respektfulle
Hoyer & Ludwig.

Etter megen korrespondanse fram og tilbake, ble *Hoyer & Ludwig* overdratt kontrakten med å trykke den første «Confederate frimerkeutgaven», men i stedet for å nytte *president Davis' bilde* på 20 c. merket kom dette til å pryde De konfødererte staters første frimerke, 5 c. grønn.

Over 6 måneder senere, den 16. oktober 1861, kunne så postmester *John Steger* dele ut de Konfødererte Staters første frimerke, 5 c. grønn, nr. 1 i *Dietz' katalog*.

I *Richmond* avisen *the Daily Examiner*, kunne man onsdag, den 16. okt. 1861 lese følgende nyhet:

«Frimerker — Salget av de Konfødererte Staters nye frimerke tar i dag til på *Richmonds* postkontor. De er meget vakre, er grønne av farve og har som motiv bilde av *president Davis*. De vil vise seg å være en stor hjelp for publikum.»

På den følgende dag, oktober den 17. 1861, skrev «*Richmond Daily Dispatch*», følgende:

«De nye frimerker — Et meget stort an-

tall av de Konfødererte Staters nye frimerker ble i går solgt på Richmond postkontor. Deres innførelse fyller et savn som hittil har trukket alvorlige veksler på folks tålmodighet.

Merkene er av samme størrelse som de som er utgitt av de Forente Staters regjering, er grønne av farve og har som motiv en aldeles utmerket byste av *president Davis*. Fa Hoyer & Ludwig i denne by, har æren av å ha skaffet regjeringen denne nødvendighetsartikkel.»

General-postmester Reagans rapport av 27. november 1861, lød:

«Den første levering av frimerker fra kontraktorerne fandt sted 15. oktober og siden den dag er det mottatt bare 1 430 700 stk., hvilke alle sammen av dette byrå er sendt til postkontorer i hvis nærhet store troppestykker er forlagt for å avhjelpe savnet der.»

Vi finner dette merke ofte brukt i par, da portotaksten for distanser over 500 miles og brev over 1½ ounces vekt, var 10 c.

5 c. grønn var det første frimerke som hadde bilde av en i live værende amerikaner.

Det ble brukt flere trykk-stener, og det eksisterer mange papir- og farvevariasjoner. Trykket er stort sett godt, den primitive metode som ble brukt, tatt i betraktning. De første trykkninger er således klare og rene.

Et hel-ark besto av to plater à 100 stk. De to første stener hadde spesielle merker som senere ble fjernet. Merkene ble ikke perforert slik som *Hoyer & Ludwig* hadde lovet de skulle bli. De ble gitt ut utagget. Det ble anvendt en farveløs gummi.

Den 4. mars 1862 ble den nye 5 c. blå gitt ut. Motivet var det samme, men farven måtte endres av hensyn til 2 c.; 5 c. grønn hadde således en kort levetid, mindre enn 5 måneder.

Ubrukte enkelte eksemplarer er verdt litt mer enn brukte. Brukte eksemplarer på hele brev er meget ettersøkt og ganske gode. Det eksisterer mange etterligninger (forfalskninger) til tross for at det totale antall trykt antagelig er ca. 9 500 000—10 000 000.

Merket finnes brukt på brev sammen med de øvrige Konfødererte utgaver. Dessuten sammen med 5 c. provisoriene fra Petersburg, New Orleans, Galveston og Texas.

Følgende avstemplinger er kjent på 5 c. grønn: *Florida Town, Texas Town, Arkansas Town, Kentucky Town*, Town i blå, rød og grønn farve, Town i horisontal linje, skipsstempler, dampskipsstempler og Packet Boat, jernbanestempler, Express Co., Valentine, College, Prisoner, patriotiske stempler, stjerner, rist og punktstempler, nummer og konsentriske stempler foruten «Paid».

Muskoka's Little Norway.

Douglas Blanchard.

Husker De Little Norway og luftvåpenets gutter som trente her under krigen? Og hvordan de bygget et storslagent fritidssentrum for seg selv i det vakreste område i Algonquin høylandet? Og de kalte det Vesle Skaugum etter den kongelige residens hjemme i Norge? Og hvordan guttene vant alles hjerter i Hunstville og Lake of Bay?

Tilfeldigvis kjørte jeg gjennom distriktet denne uken. Jeg husket hvordan jeg dro samme veien med Kronprins Olav midtvinters da han var på besøk her. Så jeg svingte inn på en uryddig vei og snart fant jeg meg selv på det samme vakre stedet mellom Long og Oxtongue lakes, mellom bygninger som ikke er forandret det minste — et bilde direkte fra Norge. Men luftvåpenets gutter var borte.

Bare barn nå. Gutter og jenter med et kjent uttrykk. Alle fra tykkeste Toronto. De har det kjempegøy, og danner et levende minne om flygerne som planla det akkurat slik.

Det er Camp Kiwanis nå. Drevet av Toronto sentrum Kiwanis. Økonomisk dårlig stillede barn fra byen reiser opp dit i tre omganger om sommeren, deres alder er mellom 6 og 15 år. De blir der to uker under det beste tilsyn av leger, pleiersker og rådgivere. Guttene og jentene har sine egne merker: Trinity, Police, Girls K, Midtbyen, Gerrard, Summerhill.

Fremdeles domineres hele stedet av et stort minnesmerke i stein til minne om medlemmene av Det Kongelige Norske Flyvåpen som trenet i dette distriktet og som

senere spilte en stor rolle under frigjøringen av deres eget fedreland og hele Europa fra naziåket.

I granitten står det: «Som ørneskrik rider i luften, slik skal minnet om dem lyde over havet, et budskap om frihet til hjemmets fjell.»

Hver uke kommer guttene fra alle kanter av verden for å gjenoppleve de gode dagene som er forbi. De bringer med seg sine hustruer, og de forteller Kiwanis-medlemmene hvor passende de synes det er at leiren akkurat nå blir brukt til å skape lykkelige unge kanadiere.

«Folk som driver med forlystelsessteder snublet i hverandre under forsøk på å få kjøpt stedet», sier Howard Glaze, leirsjef. «Men nordmennene ønsket ikke at det skulle bli noe turistattraksjon. De tilbød det til speiderne, men solgte det så til oss for en bagatell. Hver sommer tar vi oppover fem partier som blir her to uker hver — en for gutter og en for jenter. De blir tatt ut blant dem som mest trenger det i sentrum av Toronto. Barna kunne ikke oppleve en større forandring. Det finnes ikke et villere og vakrere sted i Ontario.»

De driver med bueskyting, fotball, baseball, svømming — alle de organiserte sportsgrener. Barna er overlatt til seg selv en god del av tiden og organiserer sin egen be-

skjeftigelse. Den største attraksjon er friheten i den ville naturen. Det finnes små utposter inne i tykkeste skogen, og dit drar de til fots, de driver med trearbeider og studerer dyrelivet. Og det foregår fiske også!

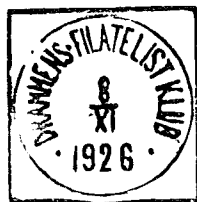
Jeg tilbragte en av de lykkeligste week-ends i mitt liv da Kronprins Olav gjorde sitt besøk. Og jeg husker hvordan alle sa at Vesle Skaugum var så vakkert plasert, akkurat som hjemme. Og hvor sikre de var på at de skulle frigjøre fedrelandet sitt med hjelp fra den engelsktalende verden. Og hvordan de spekulerte på hvordan de skulle kunne etterlate seg et synlig bevis på sin takknemlighet når fremtidens lysere dager brøt fram. På den tiden tok det litt mot å kunne være så sikker på noe.

Nå, alt er forbi nå. Det hele ble som en lykkelig drøm. Norge er fritt igjen — og det meste av den østlige verden. Og guttene har etterlatt seg et minne. Kanskje planla hverken guttene eller prinsen nettopp dette. Men hvem som enn gjorde det — de kunne ikke ha gitt et bedre uttrykk for sine ønsker og sin følelser.

(Kiwanis Clubs er noe lik Rotary, og de driver mest med arbeid blant de dårligst stilte, som de søker å gi en start i livet. De merkene de bruker kalles *totems*, og hver avdeling har sin egen totem. O. a.)

Møtereferater fra forbundsklubbene.

DRAMMENS FILATELIST KLUB

avholdt møte nr. 303 den 8. april 1957 i Central Hotel. — Formannen, herr Tungesvig, ønsket medlemmene samt foredragsholderen, hr. Hvistendahl, hjertelig velkommen.

Ordet ble så gitt til hr. Hvistendahl som innledningsvis nevnte at hans samling «Hele verden i frimerker 1840

—1955» i grunnen ikke var en generalsamling hele verden, men nærmest en temasamling. Det hadde tatt ham mange år å samle og montere og tekste denne samling, og den var blitt belønnet med ærespris på en intern utstilling i Oslo i 1956.

I Hvistendahls samling, som besto av 5 bind, hadde hvert selvstendig land i verden fått sitt titelblad som opplyste om landets statsforfatning, folketall, hovedstad, mynt og når landets første frimerke ble utgitt. De få av landets frimerker som var tatt med, var valgt med omhu, slik at de i korte trekk kunne fortelle om landets folk,

natur, kunst og historie, og selvfølgelig var landets sjeldenheter blant frimerker tatt med, selv om de ikke i alle tilfelle var ekte. Hr. Hvistendahl gjennomgikk samtlige 5 bind av sin samling for en lydhør forsamling, og han høstet høylydt beundring for sitt gode kjennskap til de mange land og for sitt arbeide med å samle og å montere en slik samling.

Formannen takket for at klubben hadde fått anledning til å se denne særegne samling og for Hvistendahls kåseri, som var meget interessant.

Sverdrup uttalte sin begeistring over denne samling som han betegnet som en generalsamling i en ny versjon. Å være generalsamler i dag er en håpløs oppgave, men å forsøke med en generalsamling etter hr. Hvistendahls mønster vil nok friste mange og vil være en meget interessant oppgave for en ivrig og tålmodig filatelist.

Hvistendahl viste også fram en temasamling fra hele verden. Samlingen hadde som motiv: «Fisk på frimerker» og var samlet landevis.

Det offisielle møte ble avsluttet ved 21-tiden, men det hyggelige samvær fortsatte utover aftenen i hotellets spisesal. — 22 medlemmer og 2 gjester overvar møtet.

EE.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB

Møte nr. 425 ble holdt tirsdag den 9. april 1957 kl. 19 i Kongesalen, Handelens Hus, under ledelse av formannen, Erling Knutsen. Møtet var arrangert som et fellesmøte av seniorer og juniorer. Det var 20 seniorer og 22 medlemmer fra juniorene til stede samt 9 gjester, hvorav 2 fra Postverket med postmesteren i spissen.

Formannen ønsket velkommen, hvorefter man gikk over til framvisning av 4 filmer, utlånt fra poststyret. Den første var opptatt i Stockholm hovedpostkontor og viste hvordan den veldig mengden av post hurtig og effektivt blir ekspektet. Den neste film, som het «Piker og tall», var fra postgirokontoret i Oslo og viste et godt utsnitt av arbeidet som følger med postgirotjenesten og regnskapssystemet. Deretter fikk vi se en film fra postkontoret i Bergen i gammel og ny tid. Økningen i trafikken ble godt illustrert ved å vise interiøret i det gamle posthus, som da det ble bygd var et rent slott, men som etter hvert ble så altfor lite. Til slutt fikk vi et glimt av det nye tidsmessige postkontor som ble tatt i bruk i 1956. Den siste film tok oss med på en liten ferietur på Østlandet med lilleputtbanen Tertitten og slusebåten Turisten. Filmen var laget av Postsparebanken, som antakelig derved mente å påvise at ved sparing gjennom den kunne vi alle få en slik sjarmerende sommertur.

Etter filmene trakk gjestene fra Postverket seg tilbake, og møtet fortsatte med en gjettekonkurranse mellom et 3-mannslag fra seniorer og juniorer. De fikk seg forelagt 9 spørsmål hver, og juniorene avgjorde konkurransen til sin fordel med 8 riktige svar mot seniorenas 5.

Møtet var dermed slutt for juniorgruppens vedkommende, og seniorenas fortsatte med referat fra forrige møte ved førstesekretæren.

Formannen grep deretter ordet og hyllet J. I. Hansen for hans store interesse for klubben. Hansen var nemlig i dag til stede på sitt møte nr. 400. Når en tenker på at klubben i sin snart 25-årige levetid har avholdt i alt 425 møter, er hans innsats en prestasjon som fortjener all mulig honnør. Hansen ble da også lønnet med spontan applaus fra forsamlingen. I samme forbindelse leste Johnsen opp en møtestatistikk han hadde utarbeidet.

Salgslederen la fram en del utvalgshefter, hvorefter møtet sluttet ved 22.30-tiden.

Arne Arnesen.

Møte nr. 426 ble holdt i Handelens Hus tirsdag den 30. april 1957 kl. 20 under ledelse av formannen, Erling Knutsen. 13 medlemmer var til stede.

Etter at formannen hadde ønsket velkommen, ga han ordet til førstesekretæren som refererte forrige møte. Siden siste møte var det kommet atskillig post. Fra OFK forelå melding om ekstraordinær generalforsamling for behandling av spørsmålet om huskjøp. Hønefoss Filatelistklubb hadde sendt en del lodder i et nystartet lotteri for å bedre klubbens økonomi. Videre forelå kunngjøring om en internasjonal frimerkeutstilling i Israel. Bibliotekaren anmeldte de siste tidsskrifter

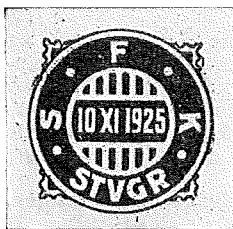
Under eventuelt opplyste formannen at vårsesongens siste møte den 28. mai ville bli sløyfet. Dahl nevnte et pussig tilfelle en av hans kolleger hadde vært utsatt for i København. Under et besøk i en rekke postkontorer for å kjøpe det danske Ungarn-merke, visste man i det hele tatt ikke om utgivelsen av et slikt merke. Det hele ble karakterisert som en aprilspøk lansert i Norge. Av uttalelser fra medlemmene gikk det fram at også en del av personalet ved våre stedlige postkontorer i flere tilfelle hadde vist et manglende kjennskap til nyutkomne frimerkeserier, som de ofte ikke hadde i sine kasser. Det ble besluttet at klubben skulle gå til innkjøp av 150 serier Norden og et liknende antall serier av det nye Nordkapp.

I 5-minutterserien leste Johnsen opp en del aerogrammer, for øvrig uten frimerker, han hadde fått fra sin sønn som tjenstgjør som Olagutt i Gaza. Brevene var lett og flytende skrevet og ga oss nesten i dagbokform et utmerket bilde av forholdene og livet dernede i Midtøsten, med de tilpasningsvansker dette medførte for de langveisfarende Olagutter.

Til slutt la salgslederen fram en del utvalgshefter, hvorefter møtet ble hevet ved 22-tiden.

Arne Arnesen.

STAVANGER FILATELIST-KLUB

Møte nr. 541 den 12. feb. var generalforsamling.

Fremmøtet var dårlig, kun 17 medlemmer var møtt fram. Formannen åpnet møtet og erklærte generalforsamlingen for lovlig satt.

Arsberetningen ble opplest og godkjent, likeledes ble regnskapet fremlagt og godkjent. På grunn av de

store utgifter i forbindelse med landsmøtet viste regnskapet et stort underskudd.

Bernt C. Middelthun som lengst har hatt tillitsvervet som formann, foreslo skifte og valg av ny formann. Hjalmar Andreassen, med støtte av de øvrige medlemmer henstillet til Middelthun om å bli sittende. Resultatet av valgene ble: Formann: Bernt C. Middelthun (gjenvalg), nestformann: S. Evensen (gjenvalg), 1.-sekretær: Erling Pedersen (gjenvalg), 2.-sekretær: Sverre Boye (ny, kasserer: Ommund Bøe (ny), bytteforstander: Claus Owe (gjenvalg), supleanter: Magnus Berge (gjenvalg) og Jacob Aarreberg (gjenvalg), revisor: Jacob Stokka (gjenvalg), bibliotekar: Bernt C. Middelthun (gjenvalg).

Det ble vedtatt at valg av ordenskapittel skulle utstå til et senere møte.

Punternvold henviste til regnskapet og mente at klubben arbeidet tungt. Kontingenten var for lav, den burde forhøyes. Formannen frarådet å forhøye kontingenten. Tross siste års underskudd, så sto klubben seg ikke så verst. Kassereren opplyste om at regnskapet hadde etter 1948 vist overskudd, dog untatt for 1955. I stedet for å forhøye kontingenten, henstillet Schawland til medlemmene å gi gaveobjekter som kunne auksjoneres bort til inntekt for klubbkassen.

Punternvoll tok også opp 25 års nålen til diskusjon. Han ville sette fingeren på at medlemmer som sjelden eller aldri kom på møtene fikk nålen etter 25 års medlemskap, mens medlemmer som

møtte frem år etter år på så å si samtlige møter, ingen utmerkelse fikk. Formannen pekte på at når nålen ble delt ut så var det en erkjentlighet til medlemmene. De medlemmer som årvisst viser såpass interesse for klubben at de betaler kon-tingenten til tross for at de ikke har anledning til å komme på møtene, fortjener den lille opp-merksomhet klubben kan gi dem etter 25 års medlemskap.

Formannen takket for den tillit som var blitt vist ham og de øvrige i styret. Generalforsam-lingen ble hevet og en gikk over til hyggelig samvær med bevertning.

sekr.

TROMS FILATELISTKLUBB

Det 30. årsmøte ble holdt på Bangsunds kontor 29. mars 1957. Til stede var 9 medlemmer.

Formannen ble valgt til møtets dirigent. Han kon- staterte at årsmøtet var lovlig innkalt og erklærte det for åpnet. I kassererens fravær refererte formannen

regnskapet. Det viser et overskudd på kr. 37.60. Revisorene hadde vært forhindret i å revidere regnskapet. Det ble godkjent under forutsetning av at det til neste møte foreligger melding fra revisorane.

Omsetningslederen refererte årsberetning og regnskap. Begge deler var meget tilfredsstillen- de. Han har omsatt frimerker, album etc. for ca. 4.000 kroner, og regnskapet viser et over- skudd for klubben på kr. 155.00. Regnskapet ble godkjent under forutsetning av at det til neste møte foreligger revidert.

Sekretæren refererte klubbens årsberetning. Den ble enstemmig godkjent.

Ved valgene ble styret gjenvalgt: Formann: M. Stausbøll. Viseformann: E. Bangsund. Kasse- rer: H. Haldorsen. 1. sekretær: A. Sundstrøm, 2. sekretær: N. M. Pedersen. Varamenn: S. Stens- trup, ny, A. Schrøder, ny. Revisorer: O. Gud- munden og R. Stelander. Publikasjonskomité: A. Presterud, M. Stausbøll og E. Steenstrup. Kontaktmenn til junioravdelingen: M. Marcus- sen og Kr. Wilhelmsen. Komité til å forberede 30 års jubileet: M. Marcussen, E. Steenstrup og K. Wilhelmsen.

Styrets forslag til budsjett ble enstemmig ved- tatt. Styret ble gitt fullmakt til å bruke de nød- vendige midler til feiringen av 30 års jubileet.

Årsberetning for 1956 for Troms Filatelist- klubbs 29. virkeår.

Følgende styre har fungert: M. Stausbøll, for- mann, E. Bangsund, viseformann, H. Haldorsen, kasserer, A. Sundstrøm, 1. sekretær, N. M. Pe- dersen 2. sekretær.

I klubbens 29. virkeår har det vært holdt 4 styremøter og 10 medlemsmøter utenom års- møtet. Medlemsmøtene er blitt holdt på Bang- sunds kontor, unnatt møte nr. 241 — i anled- ning av klubbens stiftelsesdag — som ble holdt i Arbeiderforeningens restaurant, og møte nr. 242, som bl eholdt hjemme hos formannen.

Styret har hatt til behandling flere saker, som også er blitt behandlet på medlemsmøtene.

Klubben har nå 96 medlemmer, herav er 30 innenbys, 29 utenbys og 37 utenlandske.

På medlemsmøtene har det vært holdt følgen- de kåserier: Wilhelmsen: Presidentene på USA's frimerker. Marcussen: Syd-Amerikas oppdagelse, historie og dets frimerker. Wilhelmsen: Graaf Zeppelin. Marcussen: Syd-Amerika, forts. Dess- uten har formannen referert en del artkiler. Vi- dere bør nevnes Wilhelmsens Norgeskart, for- synt med alle typer norske merker.

Vi kan karakterisere det år som er gått, som et godt år for klubben. Frammøtet har vært jevnt og med noen stigning mot årets slutt. Med- lemstallet er økt fra 94 til 96 medlemmer siste år.

Til møtet i anledning av stiftelsesdagen var det en liten klubbstilling under mottoet: 5 blad fra min samling. Bangsund, Marcussen, Staus- bøll og Steenstrup ble tildelt diplomer.

Omsetningslederen, Kr. Wilhelmsen, har ytet medlemmene god service. Han har fått god sving på omsetningen og skaffer nå meget gode utvalg og album, rekvisita etc. etter ønske.

To av klubbens medlemmer, Marcussen og Presterud, deltok i FIPEX i New York og fikk deltakerdiplom. De samme deltok også i Fin- landia 1956 i Helsingfors. Her fikk Marcussen bornsemedalje for sin Hannover-samling, og Presterud fikk deltakerdiplom.

Meddelelsesbladet er kommet ut regelmessig og med de planlagte 4 nummer. Det viser seg heldigvis at bladet går med et lite overskudd. Det er dog ønskelig at medlemmene yter sine bi- drag i større utstrekk, det viser seg jo at mange har meget interessante ting å meddele når de først tar seg litt sammen.

I september hadde klubben den glede å få be- søk av medlem nr. 78, magister Rolf Grønlund fra Oulu. Som den aktive og interesserte fri- merkesamler han er, kunne han også glede ju- niorklubben med sitt besøk. Han må ha fått et meget godt inntrykk av våre juniorer, for han sendte dem etterpå en rekke verdifulle finske merker. — Også Ikkola, Svenson, Johansson og Raiber har sendt oss pene gevinster til våre lot- terier.

Junioravdelingen arbeider meget godt. Det er nå sørget for møtelokale for dem i byrettens lokale i Arbeiderforeningen.

A. Sundstrøm.

ØRSTA FILATELISTKLUBB

hadde møte 10. mai som gjestar hjå hr. dist- riktslækjar G. G. Bergh. Det var gildt frammøte, og alle hyggede seg særst godt hjå våre kjære vener i doktorgarden. Formannen ynskte vel- komme, og etter at referatet frå siste møte var opplese, kom formannen med eit interessant kå- seri om Henry Dunant og Raude Krossen, og hausta handklapp. So la hr. kjøpmann S. Sveen fram ei mengd hefter frå ymse land, og fri- merkjesalet tok til. Hr. lensmann Skodje gav til utluting ein heil neve full med gode merkje, som sende pengar i kassa. Fru Bergh kom so i døra og spurde formannen om me var kaffetørst. «Sjølvsagt er me det,» sa han. Og so vart det angande kaffe og smørbrød og kakor som «sa seks». Jau, det var festlegt. Etter matykta vart det fortsett med sal og kjøp og god samrøda til kl. 23.30. Då reiste alle seg og song Blix': «No livnar det i lundar —», og formannen takka vertsfolkje for framifrå hugnaleg kveld og møte- lyden for gildt samvær.

K. Str—.